

Bibliotheca chemica / [Johann Wilhelm Baumer].

Contributors

Baumer, Joh. Wilhelm 1719-1788.

Publication/Creation

Giessae : Apud Joan. Justum Fried. Krieger, 1782.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/xgbj9xsv>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

J. BOULANGE
Ancienne Comédie PARIS

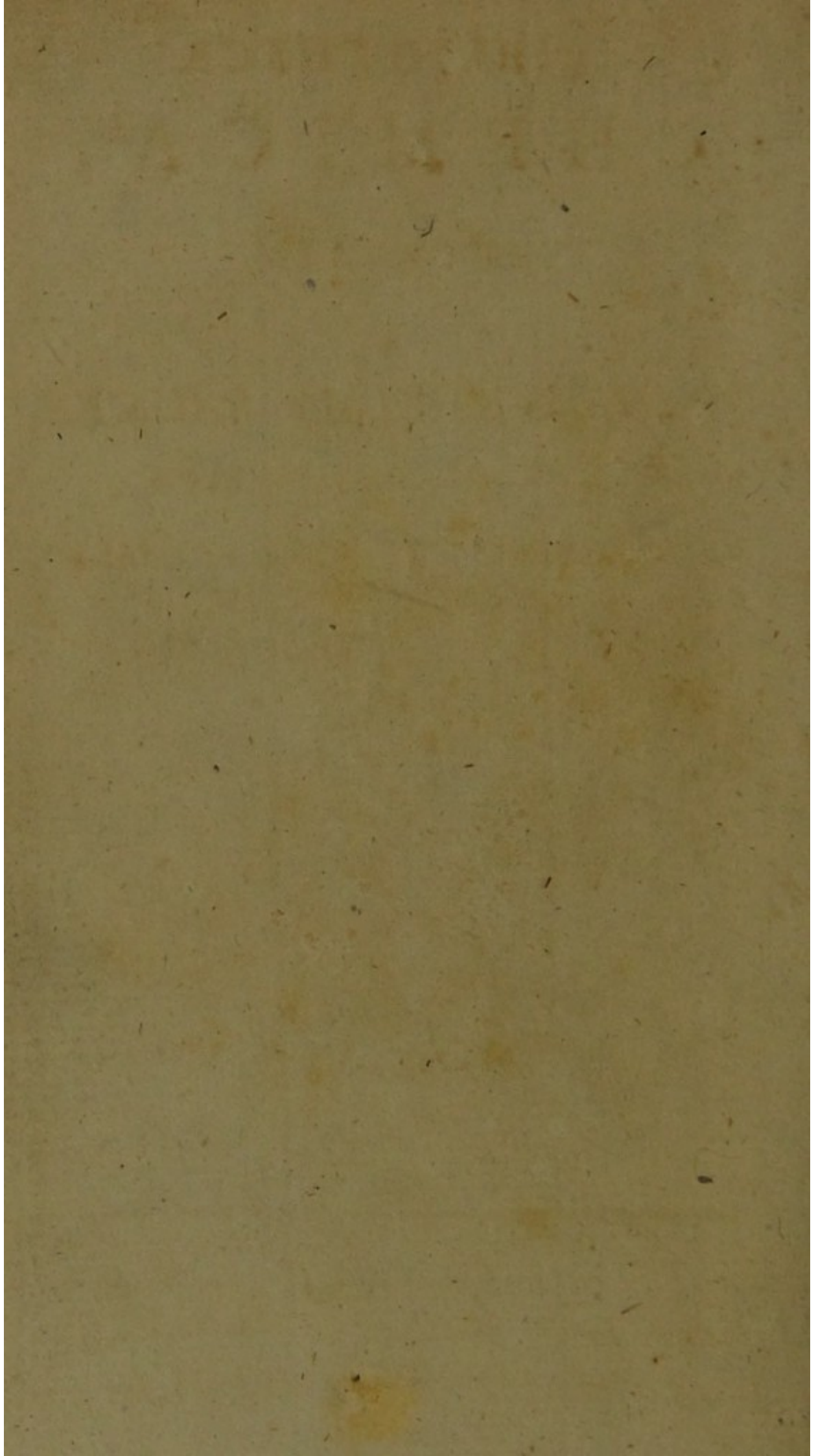
N. VII

12662/A

14/12

Ch. Baumer
BIBLIOTHECA
CHEMICA,

ADORNATA

A

JOAN. WILHELMO BAUMER,

IN ACADEMIA GIESSENA

MEDICINAE PROFESSORE PRIMARIO.

GISSAE

APUD JOAN. JUSTUM FRIED. KRIEGER,

ACAD. BIBLIOPOLAM MDCCLXXXII.

1782

BIBLIOTHECA

CHEMICA

ADORNATA

JOHN WILHELM BÄRNER

IN ACADEMIA GIESSENSI

MEDICINAE PROF. PUBLICO

AND JOHN J. L. BÄRNER
HEAD-MEDICINE IN THE UNIVERSITY

PROOEMIUM.

Cuilibet disciplinae historiam eius literariam praemitti, et utile et necessarium esse, arbitror; huius enim beneficio scientiarum artiumque fata, decrementa atque incrementa, cum suis causis, autorum vitae et felicia infeliciave conamina, et libri bonae aut malae notae, omnium optime cognoscuntur. His vero adminiculis adiuti, in studiis nostris citiores solidioresque progressus facere possumus.

In nonnullis disciplinis historia literaria ad maiorem, in aliis ad minorem, perfectionis gradum, pluribus paucioribusque viris doctis in hunc finem cooperantibus, perducta est.

Praeter illos, qui de scientiae medicae, et disciplinarum illi famulantium, historia egerunt, v. c. Dominos van der Linden, Danielm Clerck, Joannem Freind, Gottl. Stollum, Joan. Henr. Schultziū, de Haller &c. Chemiae historiam passim attingentes, Do-

mini W. Gratarolus, Olaus Borrichius, Herm. Conringius, Petrus Borellus, Joannes Jacobus Mangetus & Fridericus Rothscholtzcius, Laur. Crellius &c. de historia chemica plus minusve bene meriti sunt; Rothscholtzii enim bibliotheca chemica fere nil nisi imperfectus librorum chemicorum catalogus est. Scriptorum etiam chemicorum enumerationes, nonnullis chemiae institutionibus adiectae, iusto breviores videntur; cum plerumque nil nisi mera autorum nomenclatura sint.

Ipsa autem historiae literariae consignatio laboris oppido plena, et, certo respectu, semper imperfecta est; tantis enim tenebris antiquissima eius monumenta involuta sunt, ut, ubi pedem tuto figere liceat, omnino nescias, et futura tempora novos unius eiusdemque disciplinae partus continuo edere, satis notum est: Eadem in historiam chemicam quadrare, prono alveo labitur.

Cum institutiones chemicas, praelectionibus academicis accommodatas, rerum serie rite ordinata, ac stilo puriore, edere, in propòsitis habeam; historiam huius disciplinae literariam, quantum per vires et connexa licuit, ideo praemittere volui, ne chemiae
eden-

edendae volumen iusto prolixius fiat, et quo
eius cultores brevem illius hiltoriam litera-
riam separatim habeant.

Chemiae scriptores, pro diversis huius
disciplinae generibus, ita tamen coordinavi,
vt singulis libros suos vno eodemque loco
subiungerem, ac simul aetatum seriei, quan-
tum fieri potuit, rationem haberem. Sin-
gulas chemicas dissertationes citare, nimis
operosum ac superfluum, optimasque che-
miae consultis iam notas esse, credidi. Quos-
dem levioris momenti auctores studio omissi,
aliorum forte memorandorum, ex notitiae
defectu, rationem habere non potui. Nec,
omnes citatos bonae notae esse, spondere
audeo.

Quos ipsemet debita attentione legi, de
iis breve, aequum et bene fundatum iudi-
cium me tulisse, arbitror; licet etiam in iis
recensendis principum chemicorum, quam
proprio, iudicio vti malui. Erroneo autem
iudicio meritis aliorum laudibus detrahere,
a bono viro alienum, et immeritis laudes af-
fingere, lectoribus quibusdam noxium fore
credidi: Iudicium igitur de illis iuste feren-
dum aliis in medio positum sit.

Quae erronea forte irrepleverunt, ut corri-
gant, et manca suppleant, scientiae chemicae
Primicerios etiam atque etiam rogare volui,
et beneficium hoc, reipublicae chemicae mi-
hi praestitum, gratissimo semper animo
praedicaturus sum.

Sciolorum autem, imperitorum, et non
nisi vitiis valentium, calumniis respondere,
nunquam in animum induxi; sed potius pro-
priam suam turpitudinem ipsis, sine ullo fa-
mae meae detrimento, relinquere, et tem-
pora mea multo melius, quam his Aethio-
pibus lavandis, collocare, iam dudum, ac
tanto libentius didici; cum, viros vere lite-
ratos et acutos longe aliter sentire, nec ab
eiusmodi stultorum iniquorumque placitis ac
iudicio pendere, satis certus sim.

Habes igitur, Benevole Lector, licet non
ex arte completum, attamen verum historiae
literariae chemicae compendium, quo forte,
connexis conspirantibus, quodam modo uti
poteris ad sculpendum historiae chemicae
Palladium. Vale, et age semper feliciter! Da-
bam Giesae, Calendis Febr. MDCCCLXXXII.

INDEX AUTORUM.

de A bbatia Petrus An-	Beguinus Joan.	12
ton, pag. 81	Bernhard Joan. Christ.	112
de Albano Petrus.	Bertoldus Franc.	116
83	Beuther David.	96
Agricola Joan. Georg.	64	Billichius Anton. Günther.
Agrippa Henr. Cornel. ab	85	13
Nettesheim.		
ab Aicha Jo. Bapt. Gros-	Blancardus Stephan.	110
fchedel.	93	de Blancourt Haudiquet.
Aldrovandus Ulysses.	66	101
Aquinas Thomas.	86	Boerhaave Hermann.
Arnoldus de Villanova.	78	34
Bohnius Joan.	24	
Artephius.	76	Bonus Petr.
Augurellus Jo. Aurelius.	87	116
		2
B.	Borellus Petr.	
Baco Rogerius.	76	Barrichius Olaus.
Barba Albaro Alonso.	66	1. 67
Barckhusen Jo. Conrad.	28	Boyle Robert.
Barnerus Joan.	22	51
Baron Hyacinth Theodor.	111	Brendelius Zachar.
		13
Bartholdus Franciscus.	94	Brownrigg Willh.
Bateus Georg.	110	103
de Batsdorf Henr.	97	Bucholtz J. H. S.
Bauhinus Casp.	106	63
Baumé Anton.	44	Burghard Gottfr. Henr.
Becher Jo. Joach.	52	112
Becke Dav.	116	
		C.
		Capello Giov. Battista.
		111
		Cardilucius Jo. Hisk.
		105
		Cartheuser Jo. Fried.
		38
		Cassius Andreas.
		97
		Charas Moses.
		109
		Clauderus Gabriel.
		98
		Claus

INDEX AUTORUM.

Claüs Jul. Eberh. Volk-	Elsholtz Jo. Frid. pag. 93
mar.	pag. 70
Claveus Gasto Dulco.	89
Claveus Stephanus.	51
Conringius Herman.	24
Cordus Valerius.	104
Cortalaffius.	95
Courtivron.	66. 103

F.

Cramer Jo. Andreas.	69
Cramer Caspar.	25
Cranz Franc. Lud.	71
Cranz Henr. Jo. Nepom.	27. 116
	60
Crellius Laurent.	3
Crollius Oswald.	106
Croix L.	62
Faber Petr. Joan.	16
Fachsius Modestin.	66
Frere Nicol.	41
Febure Nicol.	27. 116
Fernelius Jo.	105
Fictuld Hermann.	99
Flamellus Nicol.	84
Freind Joan.	32
Fresnoy du Leglet.	73
Fuchsius Leonh.	104
Fullerus Thomas.	110

G.

D.	
Dickinson Edm.	97
Digby Kenelm.	16
Dippel Christian.	36
Dispensatoria.	114
Dornaeus Gerhard.	10
Doffie.	42
Durande.	47
E.	
Einsporn Gottfr.	41
Eller Jo. Theodor.	62
d'Espagnet Joan.	95
Gallon.	103
de Garaye.	41
Geber, Arabs.	75
Gellert C. E.	70
Geoffroy Steph. Francisc.	101
Gerhard Carl Abr.	46
Gerhard Joan.	96
Ge.	

INDEX AUTORUM.

Gerike Petr.	pag. 37	Hoffmann Laurent.	23
Glafer Christoph.	33	Hollandus Jo. Jsaac.	85
Gläuber Jo. Rudolph.	17	Hondorph Fried.	102
Goldmayer Andr.	94	I.	
Goris Gerhard.	32	Jaquin Nicol. Joseph.	60
de Grabaus Jo. Frid.	98	Jars M. G.	72
Gratorolus Wilh.	87	Jifugo.	102
H.		ab Indagine Innoc. Libor.	72
Hagen Herm.	60	Jugel Jo. Gottfr.	70
Hannemann Joan. Ludov.	94	Juncken Jo. Helfric.	32
Hartmann Joan.	14	Juncker Jo.	36
Hautmortton Josaphat		Junius Adrian.	101
Frid.	96	de Justi Henr. Gottl.	45
Hellmont Jo. Bapt.	8	K.	
Hellot.	102	Keim Ign. Gottfr.	72
Hein. Anton.	113	Kelleus Edoard.	88
Helvetius Jo. Frid.	95	Kiefeling Gottfr.	69
Henckel Jo. Frid.	68	Klein Ludov. Gottfr.	113
Hirschingius W. S. C.	99	Koenigsdoerfer.	43
Hermes Aegyptius.	74	Kreutermann Valent.	116
Hierne Urban.	34	Krüger J. G.	49
de Hocheland Theobald.	91	Kunckel Joan.	54
Hoffmann Caspar.	108	Kurella Ernest. Gottfr.	43
Hoffmann Frid. pater.	108	L.	
Hoffmann Frid. filius.	32	Lagneus Dav.	93
Hoffmann Joan. Mauri-		Lange Jo. Joach.	48
tius.	31	Langius Christian.	23
Hoffmann Gottfr. August.	44	Lavoisier M.	63
		Lau-	

INDEX AUTORUM.

Laurenbergius Petrus.	14	Merretus Christoph.	100
Lehmann Joan. Gottl.	71	le Mery Nicol.	27
Levis Willh.	113	Meuderus.	59
Libavius Andreas.	8	Michaelis Joan.	21
Limburg Joan. Phil.	61	Miller Joan.	116
Loehneys Geor. Engelh.	65	Monnet.	61
Lombardus Petr. Bonus.	81	Model Jo. Georg.	43
Ludolph. Hieron.	39	de Montamy Arclais.	103
Ludovici Daniel.	109	de Montanor Guido.	93
Lullius Raymund.	78	Montesnyder Jo.	95
		Morhof. Dan. Geor.	91
		Morienus Romanus.	76
		Morley Christ. Ludov.	28
		le Mort.	27. 116
		Morveau.	47
		Muller Philip.	22
		Murray Jo. Andr.	114
		Mynsicht Andr.	106
			N.
		Neidhard.	99
		Neidhold.	98
		Nerus Anton.	100
		Neumann Caspar.	111
		Neusenstein Henr.	100
			O.
		Orschal.	98
			P.
		Pantaleon.	92
		Pedemontanus Alexius.	86
		Petermann Andr.	116
		Phar.	
M.			
de Machy.	42		
Maets	29. 116		
Magnus Albert.	77		
Malouin.	111		
Mangerus Joan. Jacobus.	2		
Mangold Christoph. Andr.	39		
Macquer Petr. Joseph.	37		
Maret.	47		
Marggraf Andr. Siegmund.	58		
Marinellus Curtius.	106		
Marrherr Philip. Ambros.	61		
Marzuchi Joseph.	41		
Meier Jo. Fridr.	60		
Mercurialis Hieron.	105		

INDEX AUTORUM.

Pharmaciae.	114	S.	
Philaletha.	88	Sages.	71
Picus Joan. Francisc.	87	Sala Angelus.	11
Poppius Joan.	106	Saluze	48
Pietseh J. G.	58	Scheffer T.	49
Poerner Car. Wilh.	46	Schlosser Joan. Albr.	61
Porta Joan. Baptista.	14	Schlütter Christoph. An-	
Pott Joan. Henr.	57	dreas.	68
Potterius Petr.	23	Schrœckius Lucas	108
Pyraux.	113	Schœder Joan.	107
		Schultz Joan. Henr.	37
		Schwaertzer Sebald.	90
		Scopoli Joan. Anton.	47
		de Scudalupis Petr. Arlen-	
		sis.	81
		Senac	116
		Sendivogius Mich.	91
		Shaw Petrus.	56
		Slare Frider.	54
		Spielmann Joan. Reinb.	42
		Stahl Georg. Ern.	29
		Starkey Georg.	17
		Stiffler Joan. Andr.	25
		Stockar J. G.	61
		Struve	49
		a Suchten Alex.	89
		Sylvius Jacobus.	104
		T.	
		Tachenius Otto.	20
		Tan-	
Q.			
Quevcatanus Joseph.	105		
Quincy Joan.	110		
R.			
Reaumur.	68		
Respour. P. M.	56		
Retzius Jo. Andr.	113		
Richter Adolph Gottl.	111		
Ripleus Georg.	84		
Rodogerus Georg. Phae-			
dro	90		
Roesler Balthaf.	67		
Rolfinck Werner.	15		
Rosenstengel Joan.	48		
Roth Gottfr.	35		
Rothscholtzius Frid.	2		
Rouelle.	48		
Rudiger Anton.	42		
de Rupefciffa Joan.	83		

INDEX AUTORUM.

Tanckius Joach.	12	Vogel Rudolph. Augu-	40
Teichmeier Herman. Fri-		stinus	
deric.	35	Vogel Ewald.	91
Tessari Ludov.	48		
Theobaldus Zachar.	71	W.	
Theophrastus Aurel. Phi-		Wallerius Gottschack	59
lipp.	6	Warrein Petrus.	103
Thibaut	116	Weber J. A.	64
Tillet	69	Wedel Georg. Wolfg.	25
Tizinenfis Joan.	77	Welling Georg.	6
Tollius Jacobus	98	Weigel C. E.	49
Trevifanus Bernh.	82	Wells J. Jac.	62
de Tschirnhausen Ehren-		Wentzel Carol. Frid.	63
fried Walth.	101	Wiegler Jo. Christ.	47
V.		Wilson Georg.	29
Valentinus Basil.	4	Wistelheim Jo. Ant. Mo-	
Verulamius Franciscus		scherofsch.	100
Baco.	50	Z.	
Viganus Joan. Francisc.	21	Zimmermann Jo. Chr.	42
Vigenero B.	54	Zwelfer Joan.	107
Villanovensis Const. Albi-			
nus.	82		

ERRATA.

- p. 1. l. 4. lege manuale et rationale.
 p. 27. l. 2. — Febure, Pharmacop. Reg. saec. XVI.
 p. 105. post Jo. Fernellinum, adde: Jo Hisk. Cardi-
 lucius, Med. Doctor. Magnalia medico-chymica,
 Norimb. 1586. et 1667. Eiusdem Königlich ch-
 mischer und arzeneyischer Vullast. ibid. 1684. 8.

Caput I.
DE HISTORIAE CHEMICAЕ
SCRIPTORIBUS.

Cum, praeter naturale chemiae exercitium, ad eam rite addiscendam historia huius disciplinae literaria haud parum contribuatur: eam, quantum potui atque per connexa licuit, breviter et vere traditurus sum.

Historiae chemicae fundamenta sequentes in primis posuerunt:

OLAUS BORRICHIVS, Danus, Barchae in dioecesi Ripensi 1626 natus, anno 1690 obiit. Chemiae et Botanices professione, et Archiatri Regii officio, Havniae functus est. Scripta eius perdocte concinnata sunt: in alchymicis tamen quandoque nimis credulus

lus fuisse, videtur. Libri eius huc pertinentes sunt:

Dissertatio de ortu et progressu chemiae, Havniae 1668. 4. edita.

Tractatus de Hermetis et veterum Aegyptiorum sapientia, ab Hermanni Conringii animadversionibus vindicata, ibid. 1674. 4.

Conspectus chemicorum illustrium, ibid. 1697. Cui libro posthumo historia vitae eius, ab ipso conscripta, praefixa est.

PETRUS BORELLUS, Gallus, Medic. Doctor, Archiater Regius et Poliater Castrensis (de Castres) qui circa medium saeculi XVII. claruit.

Bibliotheca chemica, cum appendice, usque ad annum 1653. pertingens, Parisiis 1654. et Heidelbergae 1656. edita est.

JOAN. JAC. MANGETUS, Med. Doctor et Borussiae Regis Archiater, circa saec. XVIII. inclaruit.

Bibliotheca chemica curiosa, Genevae 1702. vol. 2. in fol.

Idiomate Germanico Francofurthi 1707. prodiit.

FRID. ROTHSCOLTZIUS, natus Hernstadii in Silesia 1658. celebris Bibliopola Norimbergensis fuit.

Bibliotheca chemica, seu collectio aucto-
rum fere omnium, qui de naturae arcanis, re
metallica et minerali, nec non de melioratio-
ne corporum artificiali scripserunt, fasciculi
V. Norimbergae ab anno 1725 vsque ad an-
num 1729. edita. Eadem ibidem 1735. re-
cusa est.

Scriptorum chemicorum, aliorumque che-
miam non tractantium, catalogum, nullam
autem librorum diiudicationem, continet.

Veterum philosophorum figla et imagines
magicae, cum catalogo rariorum librorum
magico - cabalistico - chemicorum. Hernsta-
dii 1732.

LAUR. CRELLIUS, Ducis Brunsvic. a
consil. rerum metall. et Med. Prof. Helmstad.
Chemisches Journal, partes V. Lemgoviae
1779. 1780. Eiusd. Neueste Entdeckungen
in der Chymie. pr. 1. Lipsiae 1781. Tam
libros, quam inventa nova chemica, probe
recensuit.

Auctorum chemicorum recensionem ita
institurus sum, vt primo illos citem, qui de
chemia generatim scripserunt: dein eos, qui
chemiam physicam tractarunt: tertio qui che-
miae docimasticae et metallurgicae operam
dederunt: ad haec Alchemicos celebriores:
postea, qui chemiam mechanicam tradide-
runt, et denique eos, a quibus chemiae phar-

maceuticae opera navata est. Cum vero de pluribus chemiae speciebus quidam bene meriti sint, ad evidendam prolixitatem, sub vno eodemque autore scripta eius chemica omnia simul ac semel allegaturus sum. Ex eadem quoque causa factum est, ut, pro auctorum citandorum occasione, chemiae oeconomicae scripta reliquis interposita sint.

Caput II.

DE AUCTORIBUS CHYMIAM GENERATIM, VEL PLURES EIUS PARTES, PERTRACTANTIBUS.

BASILIVS VALENTINVS, se in regione supra rhenum sita natum esse, in curru antimonii triumphali perhibuit. Ordinis S. Benedicti Monachus, in D. Petri monasterio Erfordiae circa saeculi XV. exitum vixit. In dagatione naturali et scientia chemica clarus, atque in hac Theophrasti Paracelli praeceptor fuit. Vid. Gudeni hist. Erfurthenfis L. 2. p. 129. Hunc inter veterum chemicorum primicerios Geor. Ern. Stahlius in fundamentis chemiae dogm. et experimentalis L. 2. p. 129. retulit. Teste Herm. Boerhave chem. theor. p. 18. in chemia vulgari artifex peritissimus fuit, et in curru eius triumphali antimonii cuncta fere artificia chemica, pro-

no-

novis hodie falso vendita, continentur ac sincere describuntur. Quin et in abstrusiore artis parte se eximium dedit. A Joanne Henrico Pottio, in exercitationibus chemicis, omnium philosophorum verissimus nominatus est. His tamen non obstantibus, quibusdam temporis suis praeiudiciis v. c. de virulenta antimonii crudi indole, de siderum ad metallorum genesin influxu, et de viribus corporum ex colorum conditione aestimandis praeoccupatus fuit. Quin illum in depraedicandis medicamentorum suorum antimonialium viribus nimium fuisse, chemiae et medicinae periti haud facile negabunt. Nec, quaedam eius particularia talo haud satis firmo nixa esse, Jo. Kunckelius in laboratorio chemico pr. 3. p. 376. temere arbitratus est.

Azoth sive Aureliae occultae philosophorum partes duae, materiam primam, et decantatum illum lapidem philosophorum per aenigma philosophicum, colloquium parabolicum, tabulam smaragdinae Hermetis, symbola, parabolas, et figuras Saturni, solide et perspicue explicantes. Francof. 1613. 4. et in theatr. chem. vol. 4. Argent. 1613.

Opus praecclarum ad utrumque, quod filio suo adoptivo, pro testamento, dedit. in theatr. chem. tom. 4. p. 1061.

Liber de microcosmo, de magno mundi ministerio et medicina hominis, Marb. 1609. 8.

Practica vna cum duodecim clavibus et appendice, cum tripode aureo Mich. Mayeri, Francof. 1618. 4. Nec non in museo hermetico reformato et amplificato ibid. 1677. et 1678.

Apocalypsis chemica, Erford. 1624. 8.

Triumph-Wagen des antimonii, mit Kerckringii Anmerkungen, Hamb. 1676. 8. Nürnberg 1752. 8.

Currus antimonii a Theod. Kerckringio latinitate donatus et commentario illustratus, Amstel. et Genevae 1671. 12.

Tractatus chymico - philosophicus de rebus supernaturalibus et naturalibus metallorum et mineralium, Francof. 1676. 8.

Chymische Schriften, Hamb. 1694. 8.

AURELIUS PHILIPPUS THEOPHRASTUS ab Hohenheim, dictus Paracelsus, natus in Tigurinorum vico Einsiedel 1493. denatus Salisburgi 1541. Basilii Valentini discipulus, post plures per Europae regiones, Aegyptum et Arabiam peregrinationes, Basileae medicinam aliquamdiu professus, et praxin clinicam exercens, et dein per Germaniam oberrans, sectae chemicae autor extitit, et Medicos ad chemicam atque alchemiam exercendas iurgiis scriptisque exitavit. In stilo obscurus, grandiloquus, astrologicis phantasiis deditus, in opinionibus suis inconstans, et
in-

incultis moribus praeditus fuit. Novum quasi literati orbis cometam et recentiorum entusiastarum patrem Dan. Geor. Morhofius in polyhistore tom. 2. l. 1. c. 15. illum nominavit. Cum a Basil. Valentino, ex pluribus corporibus aquam, oleum et salem arte elici posse, didicerat; haec ipsa corporum principia esse, postea statuit. In vitriolo cum affeclis suis mercurium philosophicum multiplicantem, seu lapidem philosophorum, quaesivit; sed in alchemia ante illum Isaacus Hollandus et Basilus Valentinus solidiora scripserunt. Quo iure Joan. Kunckelius, in laboratorio chemico p. 188. pro adepto illum habuerit, nescio.

Nulla scripta vivus edidit, sed omnia posthuma sunt, eaque plura quidem utilia, sed non pauca etiam erronea, continent. In manuali eius plurimi chemici processus propositi sunt, illud tamen magis pro opere ex Lulio, Isaaco Hollando et Basilio Valentino compilato, quam proprio, habendum est vid. Geor. Ern. Stahlius chemiae pr. 1. p. 219. et tract. de sulphure p. 51.

Opera Medico-Chemica seu Paradoxa, tom. XII. Francof. 1603. 4. vol. 4. Amstel. 1652. Genevae 1658. fol. vol. 3. Basil. 1685. vol. 10. edita sunt; inter quas editio Genevensis optima est.

Pyrophilia, Basil. 1568.

De praeparationibùs mineralium libri duo, ibid. 1669.

De natura rerum libri VII. ibid. 1573.

Archidoxorum libri X. quibus liber de mercurio metallorum, et alius de quinta essentia, adiecti sunt, ibid. 1582.

JOAN. BAPTISTA AB HELMONT, nobilis Bruxellensis, natus 1577. et 1644. obiit. Se ipsum philosophum per ignem nominavit, et Medicos ad botanices, chymiae et physices studium excitavit. Cum Thale Milesio aquam, atque in illa natantia, universale omnium corporum clementum esse, statuit. Fictio suo archaico nimium v. c. animalium generationem, omniumque actionum moderationem, attribuit. Judicante Jo. Kunckelio in laboratorio chemico p. 627. philosophus magis in verbis, quam in scientia chemica, fuit. Scripta eius, a filio Francisco Mercurio edita, multas vtilis quidem observationes, sed etiam non pauca obscura fictaque continent.

Opera medico chemica, Amstelod. 1648 et 1652. Venetiis 1651. Lugd. 1667. Francof. 1682. et curante Valentini ibid. 1707. edita sunt; inter quas editiones vltima optima est.

ANDREAS LIBAVIUS, Halae Magdeburgicus, Coburgae 1605. obiit. Primo Pro-

Professoris Philos. in Academia Jenensi, dein
 Poliatri et Gymnasiarchae Rothenburgi ad
 Tuberam, et denique Gymnasiarchae Cobur-
 gensis muneribus functus est. Celebris chy-
 micus, physicus et medicus fuit, illique dili-
 gentiam rationalem, in experimentorum che-
 micorum collectione, Geor. Ern. Stahlus in
 Basilicae chemicae praefatione attribuit.

Opera chymica, vol. VII. Francof. 1606.
 fol.

Alchymia recognita, emendata et aucta,
 ibid. eodem in fol.

Syntagma selectorum alchymiae arcano-
 rum, tom. 2. ibidem 1611. et 1613. vol. 2.
 cum appendice ibid. 1615. fol.

Rerum chymicarum epistolica forma con-
 scriptarum libri 3. ibid. 1595. et 1599. 2.
 vol. 8.

Singularium partes 4. ibidem 1599. et
 1601. vol. 4. 8.

Praxis alchymica ibidem 1604.

Defensio et declaratio perspicua alchymiae
 transmutatoriae, ibid. 1604. 8.

Alchemia de iniusta collegii Parisiensis cen-
 sura triumphans ibid. 1617.

Vita, vigor et veritas alchymiae transmu-
 tatoriae contra Guibertum 1615.

In Lullium atque Arnoldum de villa nova
 commentarios scripsit.

THOMAS ERASTUS, Helvetius, natus Badenae 1523. et Basileae 1583. denatus. Professione medica Heidelbergae, dein Basileae, functus, et Theophrasti Paracelsi antagonista fuit.

Disputationes de nova Paracelsi medicina, Basil. 1572. et 1573. 4. vol. 4.

Explicatio quaestionis, vtrum ex metallis ignobilibus verum aurum confici possit, ibid. 1572. 4.

GERHARDUS DORNAEUS, saec. XVI. inclaruit, Theophrasti asseda et defensor fuit, pluraque scripta chemica atque alchemica edidit.

Clavis totius philosophiae chemicae, per quam obscura philosophorum dicta referantur, Lugd. 1562. 12. Francof. 1583. Herbornae 1594. 8. Argentor. 1602.

Lapis philosophicus, Basil. 1570. 8.

Aurora et thesaurus philosophorum Theophrasti Paracelsi, Francof. 1577.

Dictionarium, Theophrasti obscuriorum vocabulorum definitiones continens, ibid. 1583. 8.

Bernhardi Trevisani chymicum miraculum cum Dionysii Zacharii opusculo philosophiae naturalis metallorum, Basil. 1583. 8. ibid. 1600. 8.

Ex-

Extat etiam in theatri chem. vol. 1.

Theophrasti Paracelsi de summis naturae
mysteriis commentarii tres, latinitate donati,
ibid. 1584. 8.

Commentarius in X. libros archidoxorum
Theophrasti Paracelsi, Francof. 1584. 8.

De summis naturae mysteriis commentarii
III. Basil. 1584. 8.

Chymistarum naturae artificium pr. 2.
Francof. 1668. et 1669.

Congeries Paracellicae chymiae de metal-
lorum transmutationibus, Francof. 1681. et
in theatrichem, vol. 1. Argent. 1613.

ANGELUS SALA, Vicentia Venetus, circa
initium saec. XVII. inclaruit. Ad experien-
tiam chemicam spectantia sine furo et candi-
de autor hic exposuit. Primi eius libri mul-
tum quidem iactantiae produnt, at posteriores
lectu utique digni sunt. Teste Conringio in-
troduct. in artem medicam c. XI. 6. VI. p.
370. primus inter chemicos nugari desuit.
Tractatus duo de variis tum chymicorum tum
Galenistarum erroribus in praeparatione me-
dicamentorum 1608. sine loco.

Anatomia antimonii, Lugd. Bat. 1617.

Anatomia vitrioli Aurel. Allobr. 1609. et
1613. Lugd. Bat. 1917. 8.

Opera medico-chymica, Francof. 1647.
4. et 1680. 4. Rotomagi 1650.

Qui liber etiam, sub collectaneorum chemi-
corum curiosorum titulo, Francofurthi 1693.
4. prodiit.

Aphorismorum chymiatricorum synopsis
AureliaeAllobrogum 1609. 12. ibid. 1613. 12.

Chryfologia, seu examen auri chymicum,
1622.

Processus de auro potabili, Argent. 1693.

JOAN. BEGUINUS, saec. XVII. incla-
ruit, chemicus celeberrimus et Galliarum Re-
gis eleemosynarius fuit. Praeceptis chemi-
cis in rectum ordinem redigendis haud con-
temnendam operam autor hic dedit.

Novum lumen chemicum, Paris. 1608.

Tyrocinium chemicum, ibid. 1608. et
1616. Colon. 1615. Regiomontii 1618. Lips.
1619. Wittenb. 1634. 1640. et 1656. Am-
stel. 1659. et 1668. Genevae 1660. Editio
cum Christoph. Glukradii et Jer. Barthii no-
tis reliquis praeferenda est. Quem librum
elegans et doctissimum chemiae compendium
Herm. Conringius in introduct. in artem me-
dicam c. XI. §. VI. nominavit.

JOANNES TANCKIUS, natus 1557. de-
natus 1609. Professoris medici munere Lip-
siae functus est.

Succincta artis chemicae instructio, Lips.
1605. 8.

Promptuarium alchymiae, ibid. 1610.
1614. 1619. 8.

ZACHAR. BRENDelius, natus Jenae
1592. denatus ibidem 1638. Professoris me-
dici officio in academia patria functus est, che-
micus celebris fuit, atque chemiae pharma-
ceuticae emendandae primus egregiam ope-
ram navavit.

Chemia in artis formam redacta, Jenae
1630. et 1641. Amstel. 1659. et 1668. Lugd.
Batav. 1671.

ANT. GUNT. BILLICHius, Angeli
Salae gener, et Comitum Oldenburgensis Ar-
chiater, circa exitum saec. XVI. et XVII. ini-
tium vixit et claruit. In dogmatibus chemi-
cis rite ordinandis, et distincte proponendis,
eximium se praestitit. Asserente Jo. Conrin-
gio in introductione in artem medicam c. XI,
§. VI. p. 370. omnem chemicum praeparan-
di modum Billichius breviter atque artificio-
se tradidit. Teste Geor. Ernesto Stahl in
tract. de sulphure p. 14. post Beguinum et
Billichium, usque ad Rolfinckium, in discipli-
narum chemicarum ordinatione a Chemicis
non multum actum est.

Exercitatio de tribus chemicorum princi-
piis et quinta essentia, Bremae 1621.

Re-

Responsio ad animadversiones, quas anonymus quidam in Angeli Salae aphorismos chymiatricos conscripsit, Lugd. Bat. 1622.

Exercitatio de natura et constitutione spagyricæ emendatæ, Helmstadii. 1623. 4. Libellus omnino est eximius.

Affertionum chymicarum sylloge, Petro Laurenbergio opposita, Helmstadii 1624.

Petri Laurenbergii deliria chymica, Bremae 1625.

Exercitium chemicum ultimum ibid. eodem.

Observationum ac paradoxorum chymiatricorum libri duo, Lugd. Bat. 1631. 4. Praeclarum opus est.

Dissertatio de Thessalo in chymicis redi-vivo, seu de vanitate medicinae chemico-hermeticae, Francof. 1639 et 1643.

Libri duo de fermentatione, Lugd. Bat. 1647. 8.

JOAN. BAPTISTA PORTA, Neapolitanus, circa exitum saec. XVI. atque XVII. initium inclaruit.

Magiae naturalis, seu de miraculis rerum naturalium libri IV. Antwerp. 1561. 8.

Magiae naturalis l. XX. in quibus scientiarum naturalium divitiae atque deliciae demonstrantur, Neapol. 1569. fol.

De destillationibus libri IX. quibus certa methodo cuiuslibet mixti in propria elementa resolutio perfecte docetur, Romae 1608. 4. Argent. 1609. 4.

JOAN. HARTMANN, Ambergensis, Archiater Hassiacus et primus Chymiae Professor Marburgensis. Post saeculi XVII. initia inclaruit. Chymicus exercitissimus fuit, et 1631. vivere desiit.

Disputationes chemico medicae, Marburgi 1611. 4. ibid. auctae 1614. 4. ibid. auctae 1614. 4.

Praxis chymiatrica, Lipsi. 1633. 4. Francof. 1634. et 1671. 8. Genevae 1647. 1649. et 1664. 8. Lugd. Bat. 1663. 12. cum Cardilucii notis Norimb. 1679. 4.

Hermetischer Probier-Stein, Frankf. 1647. Opera chemico-medica omnia, ibid. 1684. et 1690. fol.

WERNERUS ROLFENCK, Hamburgicus, natus 1592. denatus 1673. Celebris Chymicus et Medicinae Professor Jenensis fuit. Teste Geor. Ern. Stahl in tract. de sulphure p. 14. primus chemiam in rectam artis formam redegit, eiusque operationes ex causis, naturae ac rationi conformibus, deduxit, ac tale fundamentum posuit, cui dein alii multa addendi occasionem habuerunt.

Non

Non entia chymica, Mercurius metallorum et mineralium, Jenae 1670. 4.

Chemia in artis formam redacta, Jenae 1641. 8. 1661. 4. Genevae 1671. 4. Lugd. Bat. 1671. 12.

Dissertationes chemicae VI. de tartaro, sulphure, margaritis, metallis perfectis, antimonio, ferro et cupro, Jenae 1679. 4.

KENELMUS DIGBY, Eques Anglicus et Cancellarius Regius, vt Mathematicus et Chymicus egregius, circa saeculi XVII. medium inclaruit. Obiit 1665. vita eius in Dn. Bayle diction. tom. IV. p. 3041. descripta est.

Theatrum sympatheticum cum oratione de pulvere sympathetico, Norimb. 1660. 12. et 1662. 4. Francof. 1660.

Medicina experimentalis, seu pharmaca selecta et probata, ibid. 1667. et 1681.

Eröffnung verschiedener Heimlichkeiten der Natur, ibid. 1661. 1700. et 1708.

Selecta raraque arcana philosophica et experimenta chemica, ex idiomate Anglicano in Germanicum translata, Hamb. 1684.

PETRUS JOAN. FABER, Castrinovi-danensis, Archiater Regius, vt eximius chymicus, saeculo XVII. inclaruit.

Pharmacopoea chymica, Tolosae 1628. 8. Alchymista christianus, ibid. 1632.

Pro-

Propugnaculum alchymiae, ibid. 1645.

Panchymici opus, ibid. 1646. 8. et Francof. 1651. 4.

Panchymici tomus vltimus, Tolosae 1655. et 1656. 4.

Opera chymica, vol. 2. Francof. 1652. 4. idiomate Germanico, Hamb. 1713. 4.

Sapientiae vniuersalis libri IV. Tolosae, 1654.

GEOR. STARKEY, Anglus, Med. Doctor.

Theophrasti Paracelsi atque Helmontii afsecta, iactator, et in Galeni sectatores maledicus fuit.

Medulla verae chymiae, idiomate Anglicano, Lond. 1658. Sub titulo chemiae, cum appendice de liquore alcahest, idiomate Germanico, Norimb. 1722. prodiit. Idiomate Batavico, Leowardi 1687. 8.

Pyrotechnia, idiomate Anglicano, Lond. 1658. 12. Belgico, Amstel. 1687. Germanico, Norimb. 1722. 12. edita est.

JO. RUDOLPHUS GLAUBER, circa saeculi XVI. medium vt chymicus exercitissimus inclaruit, et Amstelodami 1657. obiit. Illiteratus fuit, et licet multa bona, maxime in compendio destillationis, ostenderit, et perpulchram experimentorum chemicorum et en-

chirifrum copiam congefserit; plura tamen eius promiffa medica et alchymica partim incerta, partim vana funt, quin alchemicis conceptibus et ipfe fpem atque rem fuam perdidit vid. Joan. Kunckel in laboratorio chymico pr. 3. p. 671. et Geor. Ern. Stahl in obferv. chem. phyf. med. anni 1697. p. 41. Teſte Dn. Schellhammero in additam. ad Conringii introd. in artem med. c. XI. §. VI. empiricorum vitio laborans, plura iactavit, quam praeſtare potuit. Tractatus de natura falium, Amſtel. 1658 et 1659.

De ſignatura falium, metallorum et planetarum, Amſtel. 1685. Pragae 1703.

Deſcriptio artis deſtillatoriae, ſeu novi furni philoſophici, partes V. Amſtel. 1648. 1649. 1651 et 1661. Francof. 1652. Pragae 1700. Appendix partis quintae, Amſtel. 1702. Idiomate Gall. Pariſ. 1659. In hoc libro operationes chemicas autor tanto compendio inſtituere docuit, quanto nemo, circa hanc artem haecenus verſatus, videtur. conf. Conringius in introd. in artem med. p. 371.

Miraculum mundi, ſeu mercurius philoſophicus, Amſtel. 1653. Rotenb. 1653. Hanov. 1653. Francof. 1656.

Tract. de auri tinctura, ſeu auro potabili vero, Amſtel. 1650. 1657. Francof. 1652.

Libellus dialogorum, tincturam vniuersalem concernens, Amstel. 1663. Pragae 1703.

Opus minerale, pr. 3. Amstel. 1651. 1652. 1661. Francof. 1651. et 1655. Pragae 1705.

Pharmacopoea spagyrica, partes VII. Amstel. 1663. 1664. 1668. Norimb. 1654. Ad pharmacopoeae spagyricae partem septimam appendix, Amstel. 1669.

Tract. de tartaro ex vini fecibus, ibid. 1657.

— de tribus lapidibus ignium secretorum, ibid. 1687. 1688. Pragae 1703.

— de igne secreto philosophorum, Amstel. 1669.

Libellus ignium, ibid. 1663. Pragae 1703.

Novum lumen chemicum, Amstel. 1664.

Tract. de tribus metallorum principiis, ibid. 1667.

— de Elia artista, ibid. 1668.

— de purgatorio philosophorum, ibid. eodem.

Prosperitas Germaniae Pars I. Amstel. 1656. 1665. Pragae 1704. Pars II. Amstel. 1657. Pragae 1704. Pars III. Amstel. 1659. Pragae 1704. Pars IV. Amstel. 1659. Pragae 1704. Pars V. Amstel. 1660. Pragae 1704. Appendix ad partem quintam, Amstel. 1661. Pragae 1704.

Schaz- und Sammel-Kasten, centur. I. et II. Amstel. 1660. et 1668. centuriae III. IV. et V. ibid. 1660. et 1668.

Glauberi opera chymica, partes II. Francof. 1658.

Glauberus concentratus, seu laboratorium Glauberianum, cum furnis et instrumentis chemicis, Amstel. 1668. Breslaviae 1715.

OTTO TACHENIUS, Herfordia Westphalus, Pharmacopoeus, et postea Doctor Paduanus, diu Venetiis commoratus, ibique sale alkalinum volatilem cum fixo remixtum, pro viperino, vendidit, et praxin clinicam exercuit. Ex illius opinione, vitae animalis conservatio ab alcali et acido pendebat. Judicante Dn. Herm. Boerhaavio in chemia theoretica p. 88. nimius illi et male praeceptis chemiae amor fuit; ut vix ministrum eam, sed medicinae dominam, assumeret. Dn. Jo. Henr. Schulzius in histor. med. p. 279. Hippocratem, inquit, Tachenius frequentissime allegat; ut hominis indocti calliditatem non satis mirari possis, cum non minori impudentia iunctam, qua usus est, ad auctoritatem falsi sui viperini, sibi adeo lucrosi, stabilendam: sed larvam homini Joannes Zwelferus in discursu apolegetico adversus Hippocratem chymicum, et Helvius Dietericus in vindiciis, detraxerunt. Ammanus in irenico p.

16. Hippocrati, inquit, chemiae peritiam tribuentes vesani sunt, quos inter Tachenius est.

Hippocrates chymicus, Venetiis 1666. 12. Brunsvic. 1668. 12.

Clavis medicinae Hippocraticae, Venet. 1669.

Epistola de liquore alcahest. Hamb. 1655. 4.

JOAN. FRANCISCUS VIGANUS, Veronensis, saec. XVII. Chymicus celebris fuit. Hunc plus manibus, quam meris ideis, laborasse, Geor. Ern. Stahlus in tract. de salibus testatus est.

Medulla chemiae, Lond. 1658. 8. variis experimentis aucta 1682 et 1688. 8. Norimb. 1718.

JOANNES MICHAELIS, natus Susati 1606. Prof. Med. Lipsiensis, 1667. obiit. Teste Schehamero in additionibus ad Conringii introductionem in artem medic. hic et Rolfinckius, quidquid deinceps in Germania medicorum eruditorum emicuit, pepererunt. Henrici ab Heer Spadacrenen et Joannis Hartmanni praxin chymiatricam edidit Lips. 1661. 4.

Eius animadversiones in Joannis Schroederi pharmacopoeam, atque annotationes in Wernerii Rolfinckii chemiam in operibus omnibus, Norimb. 1698. editis, continentur.

JOANNES BARNERUS, Elbingensis, natus 1641. Joannis Michaelis discipulus, et Regis Poloniarum Archiater fuit. Vir iudicio atque artis experientia insignis, operationum chemicarum causas in scriptis suis perdocte tradidit. Hunc et Joannem Bohnium, vno eodemque fere tempore, plus, quam alii, ad labores chemicos rationales contulisse, Geor. Ern. Stahlius in tr. de sulphure p. 15. testatus est.

Exercitium chemicum delineatum, Batavii 1670.

Chemia philosophica cum doctrina salium, medicamentis sine igne culinari parabilibus, et chemiae exercitio, Norimb. 1689. 8. Liber hic inter optima illius temporis compendia merito referendus est. Vindiciae experimentorum et dogmatum suorum, August. Vindelic. 1667.

Demonstratio, spiritum vini esse sine acido, cum modo sales volatiles oleosos conficiendi, Lips. 1675.

PHILIPPUS MÜLLER, Friburgensis, post saec. XVII. initia claruit, et de rebus chemicis bene meritus est.

Miraculorum et mysteriorum chemico-medicorum libri quinque, liber I. de philosophorum lapide. I. II. de transmutationibus particularibus. I. III. de praeparationibus raro-

rioribus ex mineralibus praecipuis. l. IV. de modis secretioribus aquas stillatitias, essentias, tincturas, tales philosophicos, balsama et extracta ex vegetabilibus faciendi. l. V. de medicamentis rarioribus. Accesserunt tyrocinium chymicum, et novum lumen chymicum, Regiomontii et Lipsiae 1614. 12. Wittenb. 1623. 12. Rothomagi 1651. 12. Genevae 1660. 8. Paris. 1644. 12. Amstel. 1659. 12. ibid. 1659 et 1668. 8. Posteriores duas editiones Gerh. Blasius notis illustravit, et Zach. Brendelii chemiam adiecit.

LAURENT. HOFFMANN, Hala Magdeburgicus, obiit 1630.

Rosarium minerale spagyricum; Halae Magd. 1711. 4.

Commentatio de vero usu et abusu medicamentorum chymicorum, ibid. eod. Thymatophylacium ibid.

CHRISTIAN. LANGIUS, natus Luccaviae 1619. Med. Doctor. et Ordinis Med. Lipsiensis Assessor fuit, anno 1662. obiit.

Tractatus de thermis Carolinis, Lips. 1653.

Collegium chymicum ibid. 1704. curante Dn. Rivino, editum fuit.

PETRUS POTERIUS, Andegavenfis, Medicus Regius, post initia saeculi XVII. in-

claruit, atque de rebus chemicis bene meritus fuit.

Pharmacopoea spagyrica, Colon. 1624. 12. Bononiae 1622. 8. ibid. 1635. 4.

Opera omnia medico-chymica, Lugd. 1645. 8. ibid. 1653. 8. Francof. 1666. 8. ibid. 1698. 4. cum Frid. Hoffmanni annotationibus atque additamentis.

JOANNES BOHNIUS, natus 1640. Professor Lipsiensis, vir acri iudicio praeditus et tam in chemia, quam aliis medicinae partibus, exercitatus ac meritis fuit. Eum Rolfinckio aliisque in chemia praestitisse, Geor. Ern. Stahlus in tr. de sulphure p. 15. iudicavit. Illum in chemicis exercitatum, magnae laude dignum, Herm. Boerhaave in chemia theoretica p. 88. nominavit.

Epistola de alcali et acidi insufficientia pro elementorum corporum naturalium munere gerendo, Lips. 1675. 8.

Experimenta et dubia chemica auri et argenti solutionem spectantia, quae in actis erud. Lips. 1683. p. 409. proposita sunt.

Dissertationes chemico-physicae, quibus tract. de aëris in sublunaria influxu accessit, Lips. 1685. 4. ibid. 1696. 8.

HERMANN. CONRINGIUS, Norda Friso, natus 1606. Polyhistor. et Med. Prof. Helm-

Helmstad. et plurium Magnatum archiater,
Anno 1681. fatis cessit.

Exercitationes de fermentatione Platonica,
cum Thessalo in chymicis redivivo, et anatomi-
a fermentationis Platonicae A. G. Billichii,
Francof. 1639. 8. ibid. 1643. 8.

Liber de Hermetica Aegyptiorum vetere,
et Paracelsicorum nova medicina, quo simul
in Hermetis trismegisti omnia, ac vniversam
cum Aegyptiorum, tum chemicorum, do-
ctrinam animadvertitur, Helmstad. 1648. 4.
auctus et emendatus, ibid. 1696. 4.

CASPAR CRAMER, Med. Prof. Erfur-
thenfis, obiit 1682.

Collegium chymicum, curante Justo Ve-
fti, Erfordiae 1688. editum.

Diff. de metallorum transmutatione, ibid.

JOANN. ANDR. STISSER, natus 1657.
Luchoviae in ducatu Luneburgensi, Prof.
Med. Helmstadiensis.

Acta laboratorii chemici, in Academia Ju-
lia, tribus speciminibus comprehensa, Helm-
stad. 1690. 1693. 1698. 4.

Epistola ad Leibnitium de variis chemiae
erroribus, ibid.

GEORG. WOLFGANG WEDEL, Gol-
sa Lusatus, natus 1645. Chemiae et Med.
Prof.

Prof. Jenensis celebris, denatus 1710. Tam in chemicis, quam medicis, optime meritus est, et scripta eius oratione distincta ac stilo plano consignata sunt. Illum omnes pharmaciae scriptores, quin ipsum praeceptorem suum Rolfinckium, superasse, Dn. Schelhammer in annot. ad Conringii introductionem in artem medic. c. XI. §. VI. p. 386. perhibuit.

Non entia chymica, Francof. 1670. 12.

Specimen experimenti chymici de sale volatili plantarum, ibid. 1672. Jenae 1675.

Tabulae chemicae XV. in synopsi univversam chymiam exhibentes, Jen. 1692.

Pharmacia in artis formam redacta, ibid. 1677. 4.

Tract. de compositione medicamentorum extemporanea, ibid. 1697.

Pharmacia acroamatica, ibid. 1686. 4.

Introductio in alchemiam, ibid. 1705. 4.

Compendium chemiae theoreticae et practicae, ibid. 1715. 4.

Diff. de fermentis chymicis, ibid. 1695.

— de oleis stillatitiis, ibid. 1696.

Progr. de Mercurio philosophorum, ibid. 1697.

Schediasma de sale volatili oleoso, ibid. 1711. 4.

NIC. LE MERY, natus 1645. Pharmaciae diu operam dedit, Pharmacopoeus Regius fuit, et denique Doctoris gradum assumpsit. Denatus 1715. In experimentis chymicis ingredientium pondus autor accurate determinavit, eiusque annotationes laude dignae sunt. Cours de Chymie, à Paris 1675, 1682 et 1757. 4. Lugd. 1716.

Idiomate latino, Genevae 1681. Idiomate German. cum notis Dn. Zimmermanni, Dresdae 1754. 8. Idiom. Italico, Venetiis 1763. 8. vol. 3.

Pharmacopée universelle, à Paris 1697. 1754. 4. 1764. 4. vol. 2.

Tract. de antimonio, Paris. 1707. 12.

Actis Acad. Regiae Scient. Parisinae nonnullos commentarios chemicos v. c. de Mercurio sublimato corrosivo, de alumine et vitriolis inferuit.

NICOL. LE FEVRE, post saec. XVII. floruit.

Cours de Chymie, à Paris 1651. 12. vol. 5.

Traité de la Chymie, ibid. 1660 et 1757. 8. vol. 5.

Jo. Franc. Vigani medulla Chemiae variis experimentis aucta, Lond. 1683.

JAC. LE MORT, natus Arnheimii 1650. Chem. et Med. Prof. Lugdun. obiit 1718.

Phar-

Pharmacia et chemia medico physica, rationibus atque experimentis instructa, Lugd. Bat. 1684. 4. aucta ibid. 1688. Idiomate Batav. Amstel. 1696.

Facies et pulcritudo chemiae ab affectis maculis purificata, atque ad veras naturae suae leges exornata, Lugd. Bat. 1712. 8.

JOAN. CONRAD. BARCKHUSEN, Horina Westphalus, nat. 1666. Medic. Prof. in academia Traiectina, denatus 1723.

Pyro sophia, sive elementa chymiae, Lugd. Bat. 1698. pr. 3. 4. In quo libro de Jatrochemia, metallurgia et alchemia autor egit. In fine elenchi aliquot laborum chemicorum, in laboratorio Traiectino exantlatorum, accesserunt.

Acroamata, in quibus complura ad Jatrochymiam et Physicam spectantia explicantur, Traiect. Bat. 1703. 8.

Pharmacopoea synoptica, Francof. 1690. 12. Editio auctior Ultraiecti, Bat. 1696. 8.

Compendium ratiocinii chymici, more Geometrarum concinnatum, Lugd. Bat. 1712. 8.

CHRISTOPH LOVE MORLEY, Anglus, saec. XVII. vixit.

Collectanea chymica Leidensia, id est, Maestina, Margraviana et le Mortiana, trium in
aca-

academia Lugduno Batava Professorum opus,
quingentis et amplius processibus adornatum,
Lugd. Bat. 1684. 4.

MICH. ETTMULLER, natus Lips. 1644.
In Academia patria Med. Professor, Barneri
atque Rolfinckii discipulus fuit.

Dissertatio de Hippocratis medicina chy-
mica, Lugd. Bat. 1671.

Opera pharmaceutico - chymica, ibidem
1686. 4.

Chemia rationalis atque experimentalis cu-
riosa, Lugd. Bat. 1689. 4. Liber hic, post
authoris mortem, non sine pluribus mendis, edi-
tus fuit.

ANONYMUS (MAETS).

Chemia rationalis, Lugd. Bat. 1687. 4.

GEOR. WILSONIUS, ANGLUS, circa
saec. XVI. exitum inclaruit, Chemiae per XL.
fere annos indefessam operam dedit, atque
in experimentis chymicis adornandis exerci-
tatissimus fuit.

Cursus Chymiae, idiomate Anglico, Lond.
1699. 8. Prima eius pars de metallis et mi-
neralibus, altera de vegetabilibus, et tertia de
animalibus agit.

GEOR. ERNEST. STAHLIUS, natus
Onoldi in Franconia 1660. Professor Medi-
cinae

cinae in Acad. Halensi, et postea Archiater Regius, obiit Berolini 1734. Inter optimos exercitissimosque Chymicos merito referatur. Observationes physico-chemico-medicae, Halae Magd. 1697 et 1698. 8.

Zymotechnia fundamentalis, ibid. 1697. 8. Idiomate Germanico, atque egregiis notis aucta, Francof. et Lips. 1734. 8.

Diff. de pyrotechniae, docimasiae et metallurgiae fundamentis, Halae Magd. 1700. Idiomate German. sub titulo: Anweisung zu der Metallurgie, oder der metallischen Schmelz- und Probier-Kunst, Leipz. 1720. 8.

Specimen Becherianum, physicae Becheri subterraneae annexum, Lips. 1703. 8. Germanice sub titulo: Einleitung zu der Grundmixtion, ibid. 1720. 8.

Ars tinctoria fundamentalis et experimentalis, idiom. Germ. 1703.

Opusculum chymico-physico-medicum, seu schediasmatum pluribus annis in publicum emissorum, nunc in vnum volumen collectorum, fasciculus, procurante Dn. Alberti, Halae Magd. 1715.

Zufällige Gedanken und nützliches Bedenken über den Streit von dem sogenannten Sulphure, Halle 1718. 8. Idiomate Gallico, à Paris 1766. 12.

Solutio Martis in puro alcali, atque anatomia sulphuris communis, ibid. 1711.

Bedenken von der Verbesserung der Metalle,
Mürnberg. 1720.

Gründliche Einleitung in die Chymie, Leipz.
1720.

Fundamenta chymico pharmaceutica, Hern-
stadii 1721. Büdingae 1728. 8.

Bedenken und Erläuterungen über Bechers
Naturkunde der Metalle, Frankf. und Leipz.
1723.

Tract. de salibus, Halae Magd. 1723.
idiom. Germ. ibid. 1765.

Fundamenta chymiae dogmatico-rationa-
lis et experimentalis, Norimb. 1723. 1732 et
1746.

Abhandlung von dem Salpeter, Frankf.
und Leipz. 1734.

Experimenta, observationes et animadver-
siones chymicae et physicae, Berol. 1731. 8.

JOAN. MAUR. HOFFMANN, natus Al-
torfii 1653. In Academia patria primus Chy-
miae Professor, Marchionis Onoldino Bran-
denburgici Archiater, denatus 1727.

Acta laboratorii chymici Altdorfini, No-
rimb. 1719. 4.

JO. HELFRIC. IUNCKEN, Kahler
Hassus, natus 1648. Med. Doctor et Ser.
Hassiae Landgravii a consill aulicis, denatus
1726.

1726. Promiscuam variorum, non semper optimorum, medicamentorum collectionem exhibuit.

Chymia experimentalis curiosa, ex principiis mathematicis demonstrata, Francof. 1681. et 1701. 4. Recentior eius editio sub titulo Medicus praesenti saeculo per chymiam accommodandus, ibidem 1683. prodiit.

Concordantia pharmaceuticarum compositionum, ibid. 1696. 4.

Corpus pharmaceuticum chymico-medicum, ibid. 1711.

GERHARDUS GORIS, Med. Doctor, Lugduni Bat. commoratus.

Chymia ab inutili verborum pondere, ostentatione et sophistarum sciolorumque compedibus liberata, sibi que restituta, Lugd. Bat. 1702. 8.

Mercurius triumphator, ibid. 1717. 8.

JOAN. FREINDIUS, Med. Doctor, obiit Londini 1728.

Praelectiones chemicae Oxonii habitae, in quibus omnes fere operationes chemicae ad vera principia, atque ipsius naturae leges, rediguntur, idiomate Anglico, Lond. 1709. Latino Amstel. 1710. 8. et Paris. 1735. 4.

FRID. HOFFMANN, natus Halae Magd. 1660. Borussiae Regis a consil. intimis et
in

in Academia patria Medicinae professor. Denatus ibid. 1742. De Chymia et Medicina optime meritus est.

Annotationes et additamenta ad Petri Poterii opera practica et chymica, Francof. 1698. 4.

Observationum physico-chemicarum libri tres, Halae Magd. 1722. 4. Idiomate Gallico, Paris. 1754. 12. vol. 2.

Chymia rationalis et experimentalis, sive collegium chymicum curiosum, Hamburg. 1756. 8.

Analytis reguli antimonii medicinalis, Halae Magd. 1698.

Dissert. de thermis Carolinis, ibid. 1695.

— de generatione salium, ibid. 1701.

— de acido vitrioli vinoso, ibid. 1732.

— de sale medicinali Carolinarum, ibid. 1734.

— de praecipuis Germaniae fontibus medicatis, ibid. 1724.

Examen chemico-medicum fontis Sedlitzensis, ibid.

CHRISTOPH GLASER, Helvetius, Pharmacopoeus Regius, Chymiae Parisiis diu operam dedit. Msr. Fontanelle dans l'histoire du renouvellement de l'Academie Royale des Sciences tom. 2. p. 173. dit: Msr. Glaser

fer, étoit un vrai Chymiste, plein d'idées obscures, avare de ces idées, et très peu sociable.

Traité de la Chymie, à Paris 1663.

Hodegus chymicus, idiomate Germ. sub titulo Chymischer Wegweiser, Jenae 1684. et 1696.

Novum laboratorium medico-chymicum, idiom. Germ. Norimb. 1677.

URBAN. HIERNE, Svecus, Archiater Regius et a consil. rer. metall.

Acta et tentamina chymica in regio laboratorio Holmieni, cum praemissa manu-
ctione ad experimenta rite perficienda, Holm.
1712. a Dn. Wallerio aucta, ibid. 1653. 8.

HERMANN BOERHAAVE, natus 1668. denatus 1738. Med. Prof. Lugd. Bat. Erat vir profunde doctus, solertissimus et de rebus chymicis ac medicis optime meritus. Etiam in scriptis suis chymicis stilo puriore, prae aliis, usus fuit.

Elementa Chymiae, Lugd. Bat. 1732. 4. tom. 2. Idiomate Anglicano 1735. Gallico, Lugd. Bat. 1752. vol. 2, Paris. 1724. 8. ibid. 1754. 12. vol. 6. Prior vero editio Parisina genuina non est. Idiomate Germ. Lips. 1752. et Berol. 1762. 8. In parte Chemiae theoretica de Physicis magis, quam de Chymicis,
autor

autor egit. Dantur etiam nonnullae spuriae huius libri editiones, infcio atque invito auctore, typis excusae.

Oratio de Chymia errores suos expurgante, Lugd. Bat. 1718.

Synopsis Chymiae Boerhavianae, cum notis infestis, Lond. 1732. sine his Gallice, Parisiis 1740. 8. et Germanice, Goettingae 1740. 8. prodiit.

HERM. FRID. TEICHMEYER, natus Mundaë Hanoveranae 1680. denatus 1744. Professor Medicinæ Jenensis optime meritus fuit, et scripta ejus oratione distincta ac stilo satis puro exarata sunt.

Institutiones chymiae dogmaticae et experimentalis, Jenae 1729. et 1752.

Programmata V. de phosphoris, ibid. 1731-1733.

Diss. de arcano tartari, ibid. 1730.

— de anodynis quibusdam mineralium spiritibus, ibid. 1731.

— de Coralliorum rubrorum tincturis, ibid. 1734.

GOTTFR. ROTH, Med. Doctor et Practicus Lipsiensis. Natus 1679. obiit 1710.

Gründliche Einleitung in die Chymie, nebst einem Anhang von den metallischen Salzen, Lipsi. 1717. 1721. 1723. 1727. 1739. 1750. 8.

Gallice cum Meuderi analysi, curante Dn. Clauser, Paris. 1741. 12. Liber hic inter ordinatissima optimaque chemiae compendia merito referendus est.

Differt. de sulphure vitrioli anodyno. Lips.

CHRISTIANUS DEMOCRITUS (DIPPEL) Hassus, ex Theologo Medicinae Doctor. In Chymicis quaedam vtilia invenit.

Vitae animalis morbus et medicina origini suae vindicata, Lugd. Bat. 1711. 8.

Idiomate Germ. nebst der Beschreibung aller Chymischen Versuche des auctoris, Frankf. und Leipz. 1713. et 1736.

JOAN. JUNKER, Londorfio Hassus, natus 1680. Prof. Med. Halae Magd. obiit 1759. Dogmata Becheriano-Stahlianæ, quin et propria sua experimenta, distincte proposuit; plura tamen ad chemiam non pertinentia admixta sunt. Se in chymicis a Dippelio profecisse, ab ipso mihi relatum est.

Conspectus chemiae theoretico practicae, Halae Magd. 1730. 1738. 1744. 1750. 4. vol. 2. Germanice, curante Dn. Langio 1739. 1753. vol. 3. Gallice, curante Dn. Machy, cum hujus notis, Paris. 1757. 12. vol. 6.

Diff. de calce viva, Halae Magd. 1733.

— de acidis dulcatis, ibid. 1743.

PETRUS GERIKE, Med. Prof. Helm-
stad.

Fundamenta chemiae rationalis, Guel-
pherb. 1740. 8.

Diff. de materia perlata, Helmst. 1737.

— de lapide philosophorum, seu de me-
dicina vniuersali vera an falsa? ibid. 1742.

JO. HENR. SCHULTZE, Med. Prof.
Altorfens. dein Halens. meritissimus.

Praelectiones in dispensatorium Branden-
burgicum, Halae 1735. 8. Norimb. 1753.
quae editio insigniter aucta est.

Chymische Versuche, Halae Magd. 1745. 8.

Diff. de antimonio diaphoretico, ibid.
1738.

— de metallorum analyfi per calcinatio-
nem, ibid. eodem.

— sistens examen chemicum radicis squil-
lae marinae, ibid. 1739.

PETRUS JOSEPH. MAQUER.

Elemens de Chymiae theoretique, à Pa-
ris 1749. 12.

Elemens de Chymie pratique, ibid. 1751.
12. 2. tom. recusa ibid. 1754. 12. vol. 2.
et 1756. 12.

Idiomate German. sub titulo: Anfangs-
Gründe der theoretischen und practischen Chy-
mie, Leipz. 1752. et 1753.

Dictionnaire de Chymie, contenant la theorie et la pratique de cette science, avec son application à l'histoire naturelle, physique, médecine et oeconomie animale, à Paris 1766. 8. vol. 2.

Idiomate Germ. sub titulo: Chymisches Wörterbuch, oder allgemeine Begriffe der Chymie, mit Leonhardi Zusätzen, vol. 2. Leipz. 1780.

Plan d'un cours de Chymie experimentale et raisonnée, avec un discours historique sur la Chymie, par M^{rs}. Maquer et M^{rs}. Baumé, à Paris 1757. 8.

JOAN. FRID. CARTHEUSER, Med. Prof. Francof. ad Viadrum, obiit 1771. vir in chemia exercitatissimus, et fide dignus fuit.

Elementa chymiae dogmatico-experimentalis, Halae Magd. 1736. Francof. ad Viadr. 1753. et 1766. 8.

Pharmacologia theoretico-practica, Berol. 1745. auctior ibid. 1770.

Diff. de carminantibus, Francof. 1753.

— de praecipuis balsamis nativis, ibid. 1755.

— de sale mirabili Glauberiano nativo, ibid. 1764.

— de simplicibus balsamicis et aromaticis, ibid. eod.

Diff.

Diff. de cortice caryophylloide Amboi-
nensi, vulgo Culilawan dicto, ibid. 1753.

— de oleo Kaieput, ibid. 1754.

— de naphtha, seu petroleo, ibid. 1763.

— de genericis quibusdam principiis ha-
tenus neglectis, ibid. eod.

HIERON. LUDOLPH, natus Erford.
1708. In academia patria Phil. et Med. Prof.
dein archiater Electoris Mogunt. Denatus
1764. Processibus chymicis multum laboris
sumtuumque impendit; sed asserta eius non
semper satis tuta sunt.

Die in der Medicin siegende Chymie, 5 Thei-
le, Erfurth 1743. 1750.

Zugabe zu der in der Medicin singenden Chy-
mie, ibid. 1750. 4.

Vollständige und gründliche Einleitung in
die Chymie, ibid. 1752. 8.

Dissert. de acidi vitrioli praestantia, ibid.
1739.

— de salibus vegetabilium acidis, ibid.

CHRISTOPH. ANDREAS MANGOLD,
natus Erfordiae 1719. In academia patria
Philos. et Med. Professor, denatus ibid. 1767.
In chemicis vir diligens, iudicio praeditus,
et fide dignus fuit.

Chymische Erfahrungen und Vortheile, Er-
furth 1748. 4.

Fortgesetzte chymische Erfahrungen und Vortheile, welche vornemlich in einer Widerlegung der Ludolphischen in der Medicin siegenden Chymie, und einigen in der Medicin nützlichen Versuchen, bestehen, Arnstadt 1749. 4.

Parti primae et secundae actorum Acad. Scient. Electoral. Mogunt. experimenta atque observationes de coloribus, de cinnabari &c. inseruit.

I. G. Wallerii chemiam physicam in idioma Germ. transtulit, Gothae 1761. 8.

RUDOLPH. AUGUSTIN. VOGEL, Erfordia Thuringus, Med. Prof. primar. et Archiater Regius in Acad. Goettingensi, denatus ibid. 1774.

Erat vir perdiligens, bono iudicio praeditus, atque in chemicis aliisque disciplinis bene meritus.

Progr. quo chemicorum experimenta, de corporum quorundam igne calcinatorum ponderis incremento, examinat, Goett. 1753. 4.

Institutiones chemiae, Goettin. 1755. 8. Lugd. Bat. et Lips. 1757. Francof. et Lips. 1762. Idiom. Germ. et annotationibus a Dn. J. C. Wiegleb auctae, Vinar. 1775.

Diff. de nitro flammante, Goet. 1762.

— de analysi simplicium medicamentorum chemica, ad virtutes eorum determinandas haetenus perperam adhibita, ibid. 1764.

Diff.

Diff. Mercurius vitae mercurii non expers,
ibid. 1765.

Progr. de varia, et inter hanc optima, conficiendi reguli antimonii medicinalis ratione,
ibid. 1765.

Observationes chemicae miscellae, ibid.
1768.

Diff. de variis calcinationis modis, et posterioribus corporum inde oriundis mutationibus, ibidem 1770.

Actis societatis Regiae Scient. Goettingen-
gensis perutiles quasdam observationes et experimenta chemica inseruit.

Gottfried Einsporn

Beschreibung einiger sonderbaren chymischen
Versuche, nebst der Antwort auf die Zwens-
spornische Bestreitung, Erlangen 1751. 8.

NICOL. LE FERE

Cours de Chymie, a Paris 1751. 12.
vol. 5.

JOSEPHUS MARZUCCHI

Nova et vera chemiae elementa, Batav.
1751. 8.

COMES DE GARAYE

Chymie Hydraulique,

Ex idiomate Gallico in Germanicum trans-
lata, Francof. 1755. 8.

ANTON. RUDIGER, Med. Doctor.

Systematische Anleitung zu der reinen und überhaupt applicirten, oder allgemeinen Chymie, Leipzig 1756. 8.

JO. CHRIST. ZIMMERMANN, Med. Doctor.

Allgemeine Grundsätze der theoretisch practischen Chymie, Dresden 1755 et 1756. vol. 3.

ANONYMI Sammlungen chymischer Experimente einer Gesellschaft in dem Erzgebürge, Berlin 1753-1759.

ANONYMUS (DOSIE)

The Laboratory laid open, or the secrets of modern Chymistry and Pharmacy revealed. Lond. 1758. 8. Melioribus scriptis chemicis accensendum est.

JAC. FRIED. SPIELMANN, Med. Prof. Argentoratensis.

Praeter sua, nostratum atque Gallorum inventa chemica scite proposuit. Institutiones chymiae, Argent. 1763. 8. et ibid. 1766. 8.

Idiomate Gallico, Paris. 1771. 8.

Syllabus medicamentorum, Argent. 1777.

Diss. de principio salino, ibid. 1740.

Experimenta circa naturam bilis, ibid. 1767.

Diss. sistens examen acidi pinguis, ib. 1769.

MSR. DE MACHY. Pharmacopoeus et Chymiae Demonstrator.

In-

Instituts de Chymie, ou principes elementaires de cette science à Paris 1766. 12. vol. 2.

Procedes chymiques rengés methodiquement et definies, avec le précis d'une nouvelle table de combinaisons ou rapports, ibid. 1779.

L'art du destillateur des eaux fortes, ibid. 1773.

ERNEST. GOTTF. KURELLA, Med. Doctor.

Chymische Versuche und Erfahrungen, Berlin 1756. 8.

G. H. KOENIGSDOERFER

Geöffnetes laboratorium, oder entdeckte Geheimnisse der heutigen Chymisten und Apotheker, Altenb. 1760. 8.

ANONYMI Grundveste der Chymie, Frankfurt 1764. 8.

JOAN. GEOR. MODEL, Pharmacopoeus celebris, Med. Doctor, et C. M. Ruthen. a consiliis aulicis, obiit Petropoli 1775.

Abhandlung von den Bestandtheilen des Boraxes, bey Gelegenheit der Untersuchung eines Persischen Salzes, Stuttgart 1757. 8.

Versuch und Gedanken über ein natürliches Salmiac, nebst Erörterung einiger von dem Hrn. Baron gemachten Einwürfe über das Persische Salz, Leipz. 1758. 8.

Chy

Chymische Nebenstunden, Petersb. 1762. 8.
 Derselben Fortsetzung ibid. 1768. In quibus
 de oleo animali Dippelii, de aquis quibusdam
 foteriis, de sale alcalino naturali, de tinctura
 antimonii nigra &c. egit.

Recreations physiques, économiques, et
 chymiques, cum additamentis Dni. Parmen-
 tier, à Paris 1774.

Disquisitio de fontium foteriorum conten-
 tis vid. *Commerc. liter. Norimb.* 1745. p.
 49.

ANONYMUS (D. M.)

Erstes und 2tes Hundert mit Gleiß angestell-
 ter und sorgfältig aufgezeichneter chymischer
 Versuche und Erfahrungen, Glensb. 1766. 8.
 3tes - 6tes hundert, ibid. 1767. 1768. 8.

GOTTER. AUG. HOFFMANN, J. U. L.

Die Chymie zum Gebrauch des Hauswirths,
 Künstlers, Manufacturier, Fabricanten und
 Handwerkes, Leipz. 1757. 8.

Chymischer Manufacturier und Fabricant,
 darin die Anfangs-Gründe der Metallurgie,
 Pharmacie, der Künste, Handwerker und
 Wirthschaft abgehandelt worden, Gotha
 1758. 8.

ANTON BAUMÉ, Pharmacopoeus et
 Chymiae Lector Parisiensis.

Manuel de Chymie, ou exposé des opérations et des produits d'un cours de Chymie, à Paris 1764. et 1766. 12.

Elemens de Pharmacie theoretique et pratique, ibid. 1762. et 1770. 8.

Differt. sur l'aether, dans laquelle on examine les differens produits des melanges de l'esprit de vin avec les acides minereaux, à Paris 1757. 12.

Memoires sur les argilles, ou recherches et experiences chymiques et physiques sur la nature des terres les plus propres à l'agriculture, et sur les moyens de fertiliser celles, qui sont steriles, à Paris 1770. 8.

Chymie experimentale et raisonnée, à Paris 1773. tom. 3.

Idiomate Germ. sub titulo erleuterte Experimental-Chymie, Leipz. 1775. pr. 3.

JOAN. HENR. GOTTL. DE JUSTI, Regum Boruss. et Magnae Britan. a consil. rerum metall.

In scriptis suis plura bona, quandoque tamen dubia protulit.

Entdecktes Geheimnis der neuen Sächsischen Farben, nebst einigen Betrachtungen der Farbekunst, Wien 1750. 8.

Neue Wahrheiten zum Vortheil der Naturkunde 2c. fasciculi XII. Lips. 1754. 1758.

Chy,

Chymische Schriften, worin das Wesen der Metalle, und die wichtigsten Chymischen Arbeiten, vor den Nahrungsstand und das Bergwerkswesen, ausführlich abgehandelt worden, Berlin 1760 et 1761. vol. 2. et 1771. 8.

Beiträge zu der Beförderung der Naturkunde, vol. 1. Halae Magd. 1774.

CAROL. WILH. POERNER, Med. Doctor, et Elect. Saxon. a consil. rerum metall.

Delineatio pharmaciae chymico-therapeuticae, Lips. 1764. 8. ibid. 1768. 8.

Anmerkung über Herrn Beaumé Abhandlung von dem Thon, oder chymische und physikalische Untersuchungen und Versuche von der Natur der zu dem Ackerbau geschickten Erden, und von den Mitteln die unfruchtbaren fruchtbar zu machen, Leipz. 1721. 8.

Chymische Versuche und Bemerkungen zum Nutzen der Färbekunst pr. 3. Leipz. 1772 et 1773.

CAROL. ABRAH. GERHARD, Boruss. Regis a consil. rerum metall.

Disquisitio physico-chemica granatorum Silesiae et Bohoemiae, Francof. ad Viadr. 1760.

Beiträge zu der Chymie und Naturgeschichte des Mineralreichs pr. 2. Berlin 1773. und 1776.

JO. ANTON. SCOPOLI, Prof. hist. nat.
Paviae.

Tentamina physico-chemica de hydrargyro et vitriolo Idriensibus, Venet. 1761.

Principia mineralogiae systematicae et practicae, cum regulis nonnullis generalibus ad docimasiam et pyrotechniam pertinentibus, Pragae 1772.

Fundamenta Chemiae publicis praelectionibus accommodata, ibid. 1777. et Paviae 1780.

DN. DE MORVEAU, MARET ET DURANDE
Elemens de Chymie theoretiques et practiques, redigés dans un nouvelle ordre d'après les couvertes modernes, pour servir aux cours publics de l'Academie de Dijon, à Dijon 1774. 8. tom. 1.

JOAN CHRISTIAN. WIEGLEB, Pharmacopoeus celebris Langensalzensis,

Kleine chymische Abhandlungen von dem Nutzen der Erkenntniß des acidi pinguis bey der Erklärhung verschiedener chymischen Erscheinungen, Langensalza 1767.

Fortgesetzte kleine chymische Abhandlungen, ibid. 1770. 8.

Vertheidigung der Meyerischen Lehre von dem acido pingui gegen verschiedene dawider gemachte Einwürfe, Altenb. 1770. 8.

Chy

Chymische Versuche über die alcalinischen Salze, Berlin 1774.

Handbuch der allgemeinen Chymie, pr. I. Berlin 1780.

Historisch critische Untersuchung der Alchymie, oder eingebildeten Goldmacherkunst, Vinnariae 1777.

Revision der Grundlehren von der Verwandtschaft der Körper, Erfurth 1780. 4.

JOAN. ROSENSTENGEL

Kunst auf die vortheilhafteste Art Esig zu brauen und anzusetzen, nebst Auszügen aus den neuesten öconomischen Schriften, worin von dieser Wissenschaft gehandelt worden, Sorrau 1774. 8. Bonae notae liber est.

JOH. JOACH. LANGE,

Grundlegung zu der Chymischen Erkenntniß der Körper, Halle 1770. 8.

C. DE. SALUZE

Reflexion sur un essay de chymie comparée 1773.

LUD. TESSARI

Chemiae elementa in aphorismos digesta, cum prodromo de phlogisto in coloranda corporum superficie, Venet. 1772. 8.

M. ROUELLE

Tableau d'analyse chimique, ou procedés du cours de Chymie, à Paris 1774. 12,

J. G. KRÜGER, Prof. Helmstad.
 Viertes Theil der Naturlehre von der Chy-
 mie, Halle 1774. 8.

J. C. P. ERXLEBEN, Prof. Goetting.
 Anfangsgründe der Chymie, Göttingen
 1775. 8.

H. T. SCHEFFER.
 Föreläsningar, rörande Salter, Jordarter,
 Vatten, Fetmor, Metaller, och Färning
 samlade, Upsal 1775. 8. In idioma Germ.
 transl. Gryphsw. 1779. 8.

STRUVE
 Prospect d'un cours de chymie theorique
 et experimentale, Laufanne 1777. 8.

ANONYMI Elemens de chymie theori-
 que et pratique, redigés en ordre d'après
 les decouvertes modernes, à Dijon vol. 3.
 1777. et 1778. Idiom. Germ. Lips. 1779.
 pr. 1.

C. E. WEIGEL
 Grundriß der reinen und angewandten Chy-
 mie, pr. 2. Greifswald 1777.

ANONYMI Introduzione alla chimica,
 a Pistoja 1777. 4.

Caput III.

DE CHYMIAE PHYSICAE SCRIPTORIBUS.

FRANCISCUS BACONUS DE VERULAMIO, eques Anglus, natus 1562. denatus 1626. Teste Hermanno Boerhaave in chemia theoretica p. 82. Chemiam physicam summus Verulamius inchoavit, atque ex pulcherrimo magni dictatoris instituto immortalis Rob. Boyleus promovit.

Tract. de dignitate et augmento scientiarum, Lond. 1623. fol.

Instauratio magna, ibid. 1620.

Historia naturalis et experimentalis de ventis, cui annexus est aditus ad historiam sympathiae et antipathiae rerum, sulphuris, mercurii et salis &c. Lugd. Bat. 1638. 16. Amstel. 1662. 12.

Historia naturalis et experimentalis de forma calidi, ibid. 1662.

De variis motus five virtutis activae speciebus, ibid. eod.

Opera omnia ex Anglicano in idioma latinum translata, Francof. 1665. fol. Havniae 1694. fol.

Scripta in naturali et vniuersali philosophia, Amstel. 1685.

STEPHANUS CLAVEUS, Gallus, in-
claruit ante saeculi XVII. medium.

Principes de nature, à Paris 1635. 8.

Cours de Chymie, ibid. 1646. 8.

ROBERTUS BOYLE, Eques Hibernus,
natus 1627. obiit 1691.

Philosophiae corpuscularis affecta celeberrimus fuit, atque, ad variarum rerum naturam indagandam, nec laboribus nec sumptibus pepercit. Se Boylei experientiam ac rationem perpetuo extollere, Geor. Ern. Stahlius in observ. chym. phys. medic. anni 1697. p. 391. testatus est. Afferente Dn. Frid. Hoffmanno, in praefatione ad observationes physico-chemicas, Boyleus inter veteres vnicus fere eminet, qui chemiam paullo subtilius excolere, eamque rationalem reddere, in operibus, auro cedroque dignis, allaboravit. Ab anno 1661. vsque ad annum 1690. varia opuscula edidit.

Tentamen physico-chemicum circa partes nitri eiusque redintegrationem, Lond. 1661. 4.

Tractatus de commentationum experimentalium ratione, ibid. eodem, 4.

Tentamina de infido experimentorum successu, ibid. eod. 4.

Chemista scepticus, seu dubia et paradoxa circa spagyricorum principia hypostatica,
D 2 prout

prout ab alchymistarum turba propugnari so-
let; idiomate Anglicano, Oxoniae 1661. 8.
ibid. 1662. 8. Hagae Comitum 1661. 12.
Lond. 1671. 4. Roterod. 1662 et 1668. 12.

Varia opuscula Genevae, sed vitiose, 1680.
edita sunt.

In compendium contractam operum edi-
tionem idiomate Anglicano Dn. Schaw, Lond.
1724. 4. vol. 2. edidit.

Omnium operum splendida editio ibid.
1744. 4. vol. 4. prodiit.

JOAN. JOACH. BECHER, Spirensis,
natus 1625. Caesaris a consiliis, Archiater
et Professor Moguntinus, postea Archiater
Bavaricus. Obiit Londini 1682. Profundam
chymiae et physices cognitionem habens, ex
chymicis principia corporum physica illustra-
re studuit; exorbitantibus tamen alchymiae
imaginationibus haud caruit, vid. Geor. Ern.
Stahlius in tract. de sulphure p. 19. et 69.
Joan. Junckeri chem. tom. 1. p. 707.

Naturkundigung der Metalle, Franckf. 1660.
8. Haec, ad veterum, imprimis Soleae, pla-
cita exarata, pro immaturo auctoris partu ha-
benda est.

Institutiones chymiae, seu manu ductio ad
philosophiam Hermeticam, Mogunt. 1662. 4.

Oedippus chymicus, obscuriorum termino-
rum et principiorum chymicorum mysteria
pe-

aperiens et resolvens, Amstel. 1664. et 1665.
12. Francof. 1664. 12.

Physicae subterraneae libri duo, Francof.
1669. et 1680. 8. Eadem cum minera arenaria et specimine Becheriano de principiis mixtionis subterraneae, et instrumentis naturalibus atque artificialibus, curante Geor. Ern. Stahlio, Lips. 1703.

Experimentum chemicum novum, quo artificialis et instantanea metallorum generatio et transmutatio ad oculum demonstratur, loco supplementi in physicam subterraneam, ibid. 1671. 8. et 1779.

Supplementum secundum in physicam subterraneam, ibid. 1675. 8.

Experimentum de minera arenaria perpetua, loco supplementi tertii in physicam subterraneam, ibid. 1680. 8.

Epistolae chemicae, Amstel. 1673. 8.

Narrische Weisheit und weiße Narrheit, Frankf. 1686. et 1706.

Magnalia naturae, 1680. 4.

Alphabetum minerale, Norimb. 1719. 8.

Rosetum chymicum ibid. 1717. In opusculis ejus rarioribus, ibid. 1719. editis, etiam continetur.

Tripus hermeticus fatidicus, oracula chemica pandens, Francof. 1689. 4.

Chymische Concordanz, oder Glückshaven,
Frankf. 1682, 4. Halle 1726. 4. Lipsi. 1755. 4.

Opuscula chymica rariora, tripum hermeti-
cum fatidicum, laboratorium portatile, duum-
viratum hermeticum, alphabetum min-
erale, structuram furni portatilis, rosetum chymi-
cum, et mineram arenariam complectentia,
Norimb. 1719, 8.

BLASIUS DE VIGENERE, Burbonnen-
sis. Traité du feu & du sel, à Rouen, edi-
tio altera 1642. 4. Est opus posthumum, bo-
nae notae.

FRID. SLARE, ANGLUS, Med. Doctor.

Hunc chemicum accuratissimum Herm.
Boërhaave, in chemia practica p. 102, no-
minavit.

Experimenta cum phosphoro, tam liqui-
do, quam solido, facta, nec non experimen-
ta, cum brevi eorum ad materiam medicam
explicatione; quae in collectionibus philo-
sophicis Anglicis 1681, et 1683. Nec non in
actis eruditorum Lipsiensibus 1682. p. 282.
et 1684. p. 457. continentur.

Relatio de natura, proprietatibus et virtu-
tibus aquarum Pyrmontensium, idiomate
Anglic, Lond. 1717. Germanico 1718.

JOANNES KUNCKEL A LOEWENSTEIN, na-
tus 1630, Pharmacopoeus, dein Electorum
Saxon.

Saxon. et Brandenb. chymicus, et denique Svecorum Regis a consil. rerum metall. Chymiae per XII. lustra operam dans, in processibus chymicis accuratissimus, ac fide dignus fuit: sed, ut illiteratus et principiis logicis ac phylicis destitutus, iudicia ex suis experimentis non ferenda saepius tulit, vid. Jo. Juncker chem. tom. 1. p. 882. et tom. 2. p. 324. De pluribus experimentis ulteriolem quidem declarationem promisit, sed postea promissis non stetit. Ipsemet quidem, sibi ab amicis eruditis consilium datum esse, ut sola sua experimenta proponeret, atque a iudiciis ferendis abstineret, in laboratorio chymico fassus est; sed illud ipsum semper fusque deque habuit. Phlogisti existentiam in metallis negavit; quem tamen errorem Geor. Ern. Stahlius in tract. de sulphure solide refutavit. Acida ipsi calida, et alcalina frigida, dicta sunt. Lucem, tenebras, calorem et frigus pro naturae principiis habuit.

Collegium physico-chymicum, vel laboratorium chymicum, Hamb. 1716. 8. ibid. 1738. 8. Berol. 1767. 8.

Observationes chymicae cum specillo chymico, Lond. 1678. 12. Idiom. Germ. 1676.

Vollständige Glasmacherkunst, 2 Theile, Nürnberg. 1756. 8.

Ars vitraria experimentalis, seu annotationes in Antonii Neri artem vitrariam, Lips.

1679. et 1689. 4. Idiomate Gallico, Paris.
1752. 4.

Philosophia chymica experimentalis, Amstel. 1694. 12.

Tract, de sale fixo et volatile, de auro et argento potabili, de spiritu mundi, de phosphoro mirabili, de acido et urinoso, Hamb. 1720.

Chymische Tractätgen, quos J. P. Burggravius collegit atque edidit, Francof. 1720.

PETRUS SHAW, Anglus, Med. Doctor.
Pharmacopoea collegii Regii Medicorum Edinburgensis, Lond. 1727. 8.

Chemical lectures, ibid. 1733. 8.

Leçons de Chymie, propres a perfectionner la Physique, le commerce et les arts, ex idiom. Anglic, in Gallic, transl. Paris. 1759. 4.

P. M. RESPOUR, Gallus, vixit saeculo XVII.

Rares experiences sur l'esprit mineral, à Paris 1668. 12.

Idiomate Germ. cum Fried. Henckelii commentar. sub titulo: Besondere Versuche von dem Mineralgeist zu der Auflösung und Verwandlung der Metalle, Dresdae 1743. 8.
Editio a Joan. Gottl. Lehmanno aucta, Lipsi. 1771. 8.

JOAN. HENR. POTT, Chemiae Professor Berolinensis.

Vir in chemicis exercitatissimus, et fide dignissimus fuit.

Exercitationes chemicae de sulphuribus metallicis, de auripigmento, de solutione corporum particulari, de terra foliata tartari, atque de acidis vitrioli et nitri vinosis, Berol. 1738. 4.

Examen plumbaginis, et magnesia vitriorum, in miscellaneis Berolinensibus ad incrementum scientiarum, ex scriptis Societati Regiae Scientt. exhibitis tom. VI. Berol. 1740.

Observationes et animadversiones chymicae, praecipue circa salem communem, acidum salis vinosum, et Wismuthum versantium, collectio I. ibid. 1739. Earum collectio II. in primis de Zinco, Borace et pseudogalena, ibid. 1741.

Relatio de magni momenti ad inventionem verae porcellanae, idiom. Germ. ibid. 1743.

Chymische Untersuchungen vornehmlich von der Lithogeognosia ingleichen von dem Feuer und Licht, Potsdam 1746. Deren erste Fortsetzung, ibid. 1751. Zwote Fortsetzung, nebst Tabellen über die 3 Theile, Berlin 1754. Recentior editio, cum appendice, ibid. 1757. Idiom. Gall. Paris. 1753. 12.

Animadversiones physico-chemicae circa varias hypothesen et experimenta Dni. Elleri, Berol. 1756. Earum continuatio, ibid. eod. in 4.

Abhandlung von dem feuerbeständigen und zartflüssigen Urinsalze, und von der Verbindung eines acidi vitriolici mit dem sauern Weinstein, Berlin 1757. 4. ibid. cum appendice apologetico 1761. 4.

Dissertations chimiques de M. Pott, curante Dno. de Machy, à Paris 1759. 12.

Sendschreiben an den Herrn Berg-Rath von Justi, ibid. 1760. 4.

Neue wichtige experimenta in einer chymischen Zerlegung der Vorwürfe, die ihm Herr von Justi zur Last gelegt, ibid. 1762. 4.

J. G. PIETSCH, Med. Doctor.

Abhandlung von der Erzeugung des Salpeters, nebst Gedanken von der Vermehrung desselben, Berlin 1750. 4. Idiomate Gall. ibid. eodem.

ANDR. SIEGM. MARGGRAV, Chem. Prof. Berolinensis.

Dissertationes, quas actis Academiae Berolinensis inseruerat, collectae et novis auctae, Berol. 1761 et 1767. vol. 2. Recusae ibid. 1768. Gallice sub titulo: opusculum chymicum, curante Dn. de Machy, Paris. 1762. 12. vol. 2. prodierunt.

Chymische Versuche eines sehr merkwürdigen Urinsalzes, welches das Sauere des phosphori in sich enthält, Leipz. 1757. 4.

MEUDERUS, Electoris Saxon. Archiater et a consil. aulicis, Analysis antimonii physico chemica rationalis, cum tractatu de tineturis antimonii. Dresdae 1738.

Nova et peculiaris vitri antimonii praeparatio, ibid. 1740.

Disquisitio, num in antimonialibus corporibus arsenicale quid statuendum, vid. Commerc. liter. Norimb. 1739. p. 185.

JOAN. GOTTSCHALCK WALLERIUS, Prof. Med. Upsalienfis.

Chemia physica, idiomate Svecico, Holmiae 1760. vol. 2. Idiomate German. curante C. A. Mangold, Gothae 1761. 8. Gryphswald, curante C. E. Weigelio 1776. 8.

Fundamenta metallurgiae, Upsal. idiom. Germ. Lips. 1770. 8. Elementa metallurgiae, speciatim chemicae, Holm, 1768.

Dissert. de nexu chymiae cum utilitate rei publicae, Upsal. 1751.

Agriculturae fundamenta chymica Upsal. 1761. Idiomate Gall. Paris. 1766. 8. Idiom. Germ. Bernae 1765.

Censurae circa praeparationem medicamentorum chemicorum, Upsal. 1754.

Diff.

Diff. de auri et argenti separatione, ibid. 1761.

— de docimasia, ibid. 1760.

— de dulcatione acidorum, ibid. 1763.

— de differentia et examine oleorum, ibid. 1765.

HERMANN HAGEN

Physicalisch chymische Betrachtungen über die Herkunft des feuerbeständigen vegetabilischen Laugensalzes, Königsberg 1768. 8.

JO. FRID. MEYER, Pharmacopoeus Osnabrugensis celebris, obiit 1765.

Chymische Versuche zu der nähern Erkänntniß des ungelöschten Kalks, der elastischen und electrischen Materie des allerreinsten Feuervessens, und der ursprünglichen allgemeinen Säure, Hannover 1764. 8. Idiom. Gall. Paris, 1766. 12. vol. 2.

Alchymische Briefe, ibid. 1767.

NICOL. JAQUIN, Aug. Imperatoris a consil. rerum metall.

Examen chymicum doctrinae Meyerianae de acido pingui, et Blackianae de aëre fixo, respectu calcis, Vindob. 1769. 8. Idiomate Germ. ibid. 1770.

HENR. JOAN. NEPOM. CRANZ, Med. Prof. Vindobonensis.

Examiniſ chemici doctrinae Meyerianae
de acido pingui, et Blackianae de aëre fixo,
reſpectu calcis, rectificatio, Lipſ. 1770. 8.

JOAN, PHILIP, DE LIMBOURG

Diſſert. ſur les affinités chymiques, à Lie-
ge 1761.

Traité des eaux minerales de Spa, à Leide
1754. 12.

JOAN. ALB. SCHLOSSER

Tractatus chymici de ſale urinae humanae
nativo, et de calcis vivae actione in ſalem al-
calinum volatilem, Harlingae 1760.

J. G. STOCKAR DE NEUFORN.

Tract. chemicus de ſuccino, in quo per-
tentamina chemica natura eius ſuccincte exa-
minatur, Lugd. Bat. 1761. 8.

PHIL. AMBROS. MARRHERR, Med.
Prof. Pragenſis.

De affinitate corporum, Vindob. 1762.
Idiomate Germanico, Lipſ. 1764.

Chymische Experimente einer Geſellſchaft in
dem Erzgebürge erſtes und 2tes Stück, Ber-
lin 1753. 3tes und 4tes ibid. 1757. 5tes und
6tes ibid. 1759.

MONNET, Gallus.

Traité des eaux minerales, avec pluſieurs
memoires de Chymie relatifs à cet objet, à
Paris 1768. 12.

Trai-

Traité de vitriolification et alumption, ou l'art de fabriquer les vitriols et l'alun, avec une dissertation sur la mineralisation, et sur l'état du soufre dans les mines et les métaux, à Amsterdam 1769. 12.

L. J. DE CROIX, Apothicaire à Lille. Physico-chymie theoretique, à Lille 1768. 8. à Paris 1760. 8.

JOAN. THEOD. ELLER, Borussorum Regis Archiater et a consil. aulicis.

Physicalisch-chymisch, medicinische Abhandlungen aus den Gedenschriften der Academie der Wissenschaften herausgezogen, und übersetzt von C. H. Gerhard, Berlin 1764. pr. 2.

ANONYMI Kunststücke die schönsten Farben zu verfertigen, ingleichen die Vergoldung und Versilberung auf allerley Körper 2c. nebst andern chymischen Versuchen und Handgriffen, editio aucta tertia, Zittau 1763.

JOAN. JAC. WELLS, Pharmacopoeus Vindob.

Rechtfertigung der Blackischen Lehre von der fixirten Luft, gegen die von Herrn Wiegand darwider gemachten Einwürfe, Wien 1771.

GEOR. WELLINGIUS. Dreyfaches Buch von dem Ursprung, Natur, Eigenschaft, und Gebrauch des Salzes, Schwefels und Quecksilbers, Leipz. 1760. 4.

JOAN.

JOAN. HENR. SEBAST. BUCHOLTZ,
Medic. Doctor.

Diff. de saporibus quibusdam mineralibus,
Jenae 1763.

Comimentatio chemico-medica de sulphu-
re minerali, ibid. eodem.

Chymische Versuche über das Meyerische
acidum pingue, Weimar 1771.

CAROL. FRID. WENTZEL, Freiber-
gae in locum defuncti Dni. Gellerti surro-
gatus.

Einleitung in die höhere Chymie pr. 1. Lips.
1773. In altera parte se doctrinam de corpo-
rum compositione, vna cum observationibus
et experimentis, communicaturum esse, Dnus
autor, in chemicis exercitatissimus, promisit.

Lehre von der Verwandtschaft der Körper,
Dresden 1776.

Hic liber quoque inter solidiora chemiae
scripta merito referendus est.

M. LAVOISIER, Acad. Regiae Scient.
Sodalis.

Essays physique et chymique, à Paris 1774.
Idiomate Anglic. curante Thoma Henry,
vol. 1. Lond. 1776.

Laur. Joh. Dan. Sufow

Entwurf einer physicalischen Scheidekunst,
Frankf. und Leipz. 1769. 8.

J. A. WEBER, Entdeckte Natur des Kalchs und der ägenden Körper 2c. Berlin 1778.

Caput III.

DE CHEMIAE DOCIMASTICAE ET METALLURGICAE SCRIPTORIBUS.

JOAN. GEOR. AGRICOLA, Glaucha Misnicus, natus 1494. Med. Doctor. et Consul Chemnitzeusis, denatus 1555. Strenuus et accuratus rerum metallicarum physicarumque indagator fuit, easque puro terfoque stilo descripsit.

Tractatus de lapide philosophico, Colon. 1538.

De ortu et causis subterraneorum libri V. De natura eorum, quae effluunt e terra libri IV. De natura fossilium libri X. De veteribus et novis metallis libri II. De re metallica dialogus, Basil. 1546. fol. ibid. 1558. Witteb. 1612.

Dialogus de re metallica etiam seorsim prodit, Basil. 1549. 8.

De re metallica libri XII. ibid. 1561. fol. 1611. et 1657. Idiom. Germ. sub titulo Bergwerks-Buch, ibid. 1621. fol.

Opus de fossilibus, cum Georgii Fabritii observationibus, ibid. 1621. fol.

CHRISTOPH. ENCELIUS, Salfelda Thuringus, circa saeculi XVI. initia floruit. Scripta eius Websterus in inctallographia sua magnis laudibus extulit. vid. Dan. Geor. Morhof in polyhist. tom. 2. l. 2. c. 29.

De re metallica, seu de origine, varietate et natura corporum metallicorum, lapidum, gemmarum aliarumque rerum, quae ex fodinis eruuntur, Francos. 1551. et 1557. 8.

In syntagmate rerum metallicarum quoque extat, ibid. 1698. edito.

LAZARUS ERCKER, fodinarum metallicarum Protomagister Caesareus.

Abhandlung aller vornehmsten mineralischen Erze und Bergwerks-Arten, und wie eine jede insonderheit, ihrer Natur und Eigenschaften nach, auf alle Metalle probiret, und im kleinen Feuer untersucht werde, Prag 1574. fol. Frankf. 1598. 1684. 1702. ibid. aucta 1736.

Aula subterranea, oder Probierbuch, Prag 1574. fol. Frankf. 1694. cum annotationibus ibid. 1703. insigniter aucta ibid. 1736.

GEOR. ENGELH. DE LOEHNEYS, Ducis Brunsvic. a consil. rerum metall. secretioribus.

Gründlicher Bericht von Bergwerken, Bearbeitung und Schmelzung der Erze und Metalle, und Anweisung von dem Schwefelmaachen, und Vitriol, Alaun, Salpeter, und Salzs

Salzsieden, samt beugefügter Berg-Ordnung,
Stockholm und Hamb. 1690.

ULYSSES ALDROVANDUS, Bononien-
sis, in Academia patria Med. et Philos. Prof.
Admodum senex obiit 1605. Incomparabi-
lis diligentissimusque naturae scrutator fuit,
remotissimasque, rerum naturalium cogno-
scendarum causa, regiones peragravit.

Museum metallicum, Bononiae 1648. Re-
cusum, curante Dav. Kellnero, Lips. 1701.

MARQUIS DE COURTIVRON

Arts de forges et fourneaux à fer,

Est pars egregii operis, quo artium et opifi-
ciorum descriptiones Academia Regia Scient.
edidit.

MODESTINUS FACHSIUS, Principis
Anhaltini Monetarius. Huius Geor. Ern.
Stahlius in chemiae dogmatico-experimental.
fundamentis honorificam mentionem saepius
fecit.

Libellus docimasticus (Probier-Büchlein)
qui saepius recusus est. Nonae et decima eius
editio, Lipsiae 1622. et 1689. prodierunt.

ALVARO ALONSO BARBA, Hispanus,
Sacerdos et fodinarum metallicarum Dire-
ctor. Circa saeculi XVII. medium floruit,
et autor vsu peritus, et fide dignus est.

Berg

Berg-Büchlein ex idiomate Hispanico in German. translatus, Francof. 1726. et 1739.

Ars metallica (**Probiert, oder Schmelzkunst**) collectioni rariorum tractatum de metallis et mineris, Lond. 1738. 12. editae, inserta est. Seorsim Vindob. 1749. prodiit. Idiomate Gall. sub titulo *Metallurgie ou l'art de tirer et purifier les metaux*, traduite de l'Espagnol, d'Alonso Barba, à Paris 1751. 12. vol. 2.

BALTHAS. ROESLER, Elect. Saxon, fodinarum metall. Magister.

Speculum metallicum politissimum, Dresdae 1700. fol. In quo libro tam de fodinarum metallicarum cultura, quam de minerarum metallicarum fusione, scite actum est.

OLAUS BORRICHIVS, Med. Prof. Havniensis et Archiater Regius, Natus Borchae 1626. obiit 1690.

Docimastice metallica, clare et compendiarie tradita, Havniae 1674.

Observationes de vera lunae tinctura non caerulea, de liquatione et fusione reguli antimonii sine igne, de rara auri dissolutione, de antimonii dissolutione non acidis tantum, sed et salis, de adaucto reguli martis pondere, quae actorum Havniensium volumini primo numeris 68. 70. et 76. et volumini secundo numeris 72 et 73. insertae sunt.

JOAN. FRID. HENCKEL, Med. Doct. Physicus Freiburgensis, et Elector. Saxon. a consil. rerum. metall. vir perdiligens, perdoctus et fide dignus fuit. Pyritologia (Kies-Historie) Dresdae 1725. Aucta Lipsi. 1754.

Tract. de appropriatione aliisque noviter observatis, ibid. 1727.

Anmerkungen über P. M. Respours Versuche von dem Mineralgeist, ibid. 1743. 8.

Kleine mineralogische und chymische Schriften, ibid. 1744. et 1747. Cum institutione in chemia metallurgica, et Car. Fried. Zimmermanni annotationibus, Lipsi. 1755. 1757. et 1769.

Henckelius in mineralogia redivivus, cum institutione in chemia metallurgica, Dresdae 1759. 8.

RENÉ AMTOINE FERCHAND REAUMUR, natus 1682. Academiae Regiae Scient. Socius.

L'art de convertir le fer forgé en acier, à Paris 1722. 4.

CHRISTOPH. ANDREAS SCHLUTTER, Magnae Britan. Regis et Elect. Luneb. decimarum metallicarum praefectus. Egregius atque usu exercitatissimus scriptor fuit.

Gründlicher Unterricht von Hütten-Verken, Braunschweig 1738. et 1769. cum multis figuris in aes eleganter incis.

Gallico idiomate, curante Dno. Hellot, sub titulo: Traité des effays de mines et metaux, tom. 1. à Paris 1750. 4. tom. 2. de la fonde des mines, de fonteries et de grillages &c. 1753. Recusa ibid. 1764. 4. vol. 2.

ANONYMUS.

Metallurgie, ou l'art de tirer et de purifier les metaux, avec les dissertations les plus rares sur les mines et les operations metalliques, à la Haye 1751. 12. vol. 2.

M. TILLET, Directeur de la Monnoye.

Dissertation sur la ductilité des metaux, & les moyens de l'augmenter, à Bourdeaux 1740.

JOAN. ANDR. CRAMER, Ducis Brunsvicensis a consil. rerum metall. Inter optimos docimasiae scriptores iure meritoque refertur.

Elementa docimasiae, Lugd. Bat. 1739. 8. Aucta ibid. 1744. 8. Idiomate Gallico, Paris. 1755. 8. Idiomate German. curante Dno. Gellert, sub titulo: Anfangs-Gründe der Probier-Kunst, Stockholm 1746. 8. und Leipz. 1766. 8.

GOTTFR. KIESELING.

Relatio practica de arte probatoria mineralium et metallorum, Lips. 1741 et 1752. 8.

Anfangs-Gründe der Metallurgie pr. 1. Blankenb. 1774. fol.

JUL. EBERH. VOLKM. CLAUS, Comitiss Stollberg, decimarum metall. Praefectus et monetarius.

Kurzgefaßte Anleitung zu dem Probieren und Münden, Stollberg 1753.

JOAN. GOTTFR. JUGEL

Mineralischer Hauptschlüssel, oder Entdeckung aller geheimen Köst- und Schmelz- Arbeiten, nebst Anzeige, wie die Erze in kleinem Feuer, nach der geheimen Schmelzart, zu probieren sind, samt einer besondern Scheidekunst, nebst andern raren zu der Metallurgie gehörigen Stücken, Zittau 1753.

Gründliche Nachricht von dem wahren metallischen Saamen, wie aus demselben das ganze mineralische Reich seinen Ursprung hat, ibid. 1754.

Natürliche Berg- Schmelz- und Fugir Kunst, Wien 1765. 8. Leipz. 1766. pr. 3. 8.

Frei entdeckte Experimental-Chymie, Leipz. 1766. 8.

C. E. GELLERT, Electoris Saxon, a consiliis committionum.

In multis Dn. J. A. Cramerum secutus est, in aliis sua scite proposuit.

Anfangs-Gründe zu der metallurgischen Chymie, theoretischer und practischer Theil, Leipz. 1755. 8. Idiomate Gallico, Paris. 1758. 12. vol. 2.

Anfangs-Gründe der Probierkunst, Leipz.
1755. 8.

JO. GOTTLOB LEHMANN, Borussor.
Regis a consil. rerum metall. et postea Acad.
Caesar Petropol. Scientr. Sodal. De minera-
logia, metallorum cultura et chemia physico-
docimastica bene meritus fuit.

Abhandlung von den phosphoris, Dresden
1750. 4.

Probierkunst, Berlin 1761. 8. ibid. 1775. 8.

Cadmilogia, Regiomont. 1761. 4.

Physicalisch-chymische Schriften, als eine
Fortsetzung der Probierkunst, Berlin 1775.

ZACH. THEOBALDI tr. de vaporibus
subterraneis in idioma German. transtulit, et
observationibus auxit, Dresdae 1750.

ANONYMUS

Neuentdeckte Schmelzkunst, wie, bey der
Schmelzung der Metalle und Hüttenwerker,
alle mercurialische, arsenicalische und schwef-
lichte Theile erhalten, und benutzt werden kön-
nen, 1766. 4.

FRANC. LUDOV. CRANZ

Practische Abhandlung von der Zuberei-
tung und Zugutmachung der Kupfer-Erze,
Frankf. 1766. 8.

M. SAGES, Gallus, celebris Chymicus.

Examen chymique de differentes substan-
ces minerales etc. à Paris 1769. 12.

INNOCENT. LIBOR. AB INDAGINE
(JAEGER)

Bifolium chemico physico-metallicum, der
Abhandlung von dem Zink und Gallmey, ins
gleichen von dem Arsenic, Arnstadt 1771. 8.

Bifolium chemico-physicum von dem Sal-
miac, Salpeter und Borax, ibid. eod.

IGNATIUS GOTTF. KEIM

Tract. de metallis dubiis, Viennae 1770.

M. G. JAR S

Voyages metallurgiques, à Lion 1774.
De ferro, et chalybe praeparando in primis
egit.

Caput V.

DE SCRIPTORIBUS ALCHEMICIS.

Licet accuratam mineralogiæ, chemiæ
et Physices cognitionem alchemia supponat;
attamen quidam, pro adeptis perperam habiti,
non magnam solum verborum rerumque ob-
scuritatem, sed et supinam dictarum scientia-
rum ignorantiam prodiderunt, generali prin-
cipiorum, ex parte fictorum, allegatione scien-
tiam perturbarunt, et vulgarium corporum
v. c. sulphuris, antimonii, vitrioli &c. mix-
tionem nusquam satis expediverunt. Plura
etiam scripta dantur, alchemicorum titulum
falso.

72

falso prae se ferentia, quae a fraudatoribus ex autoribus vetustioribus compilata confictaque sunt: in quem censum Judaeus Abraham Eleasar, Zoroaster, Basilus de quinta essentia, Theophrasti Wünschbütlein, Orvii coelum sapientum, Toelii coelum chymicum referatum &c. veniunt. Nec etiam nunc idiotae desunt, arduae huic disciplinae manus illotas adferre, et sibi aliisque nocere, haud erubescens. His tamen non obstantibus, alchymicorum quosdam, laborum difficillimorum constantia, in corporum essentias profundius penetrasse, plures veritates physicas detexisse, et particularem metallorum ineliorationem praestitisse, atque adhucdum praestare, fatendum est. Videatur Dni Herm. Boerhaave in chem. theor. p. 121. Joan. Junker in chem. tom. 1. p. 627. et Henr. Pott in observationibus chemicis p. 188. et 193.

Præter historiae literariae scriptores supra citatos, de alchemicis sequentes tradiderunt, illosque partim collegerunt:

Scriptores alchemici Graeci Dn. Herm. Boerhaave in chemiae parte theoretica enumeravit.

Alii a Dn. Lenglet du Fresnoy in historia philosophiae hermeticae, idiomate Gallico Paris. 1744. 12. edita, citati sunt.

Theatrum chymicum Urfellis 1602. 8. vol. 2. et Argentor. 1613, 1622. 8. vol. V.

editum, et volumine sexto a Dnis Beza et Heilmanno 1659:1661. auctum est.

Museum hermeticum, novem tractatus continens, Francof. 1625. prodiit, ibique XI tractatibus auctum 1677. 1678. et 1749. 4. reculum est.

Alchemicorum obscura dilucidare, Dn. H. F. Teichmeyer, in institutionibus chemicis dogmatico experimentalibus, intendit.

HERMES AEGYPTIUS, Trismegistus dictus, tempore Osiridis vixisse, et alchymiam et medicinam calluisse, dicitur. Aegyptios, ex vicinis Aethiopiae fodinis metalla extrahere, illum docuisse, probabile est. Opuscula illi adscripta, inter quae tabula smaragdina antiquissima est, recentiora atque supposititia esse videntur.

Tabula Smaragdina, 1676. 8.

Sermo sacer, clavis &c. in Frid. Patritii magia philosophica, Hamb. 1593. edita, reperiuntur.

De lapidis philosophici secreto, Lugd. Bat. 1610. et in theatri chem. vol. IV. Argent. 1613.

De compositione lapidis philosophici, Lips. 1610. Hamb. 1675. 1697.

Von der Erkenntnis der Natur, Hamb. 1706.

Libri de rerum principiis.

Dialogi.

GEBER, ARABS, Seviliae a parentibus Arabibus procreatus, saec. VIII. vixit, plura scripta, idiomate Arabico exarata reliquit, et, se antiquorum dogmata in compendium traxisse, asseruit. Licet magnam apud Alchymicos autoritatem consecutus sit, scripta tamen eius non satis perspicua atque dubia esse, dubio non subiacet. Eum verae philosophiae tot sophistica admiscuisse, ut a falsis genuina discerni nequant, Joan. Kunckelius in laboratorio chemico part. 3. p. 628. asseruit.

Scripta de alchymia, Francof. et Lips. 1710.

Summa perfectionis magisterii in sua natura, Venet. 1542. Argent. idiom. German. 1625. Gedani 1682. 8. Postrema editio secundum bibliothecae Vaticanae exemplar correctata est, eique testamentum Gebri, libri investigationis magisterii &c. adiecti sunt.

Libellus *περί χημείας* seu de investigatione perfectionis, Basil. 1572. 8.

Liber de fornacibus, ad exercendam chymiam pertinentibus, ibid. eod. vterque etiam in verae alchymiae aliquot scriptoribus a Wilh. Gratarolo collectis, et Basil. 1561. editis deprehenditur.

Chemia, sive traditio summae perfectionis, investigatio magisterii et medulla alchymiae Gebricae, Lugd. Bat. 1668. 12.

Enar-

Enarratio methodica trium Gebri medicinarum, in quibus vera lapidis philosophici confectio continetur, Amstel. 1678. 8.

Gebers vollständige chymische Schriften, Erfurth 1710. Wien 1751. 8.

ARTEPHIUS, qui Judaeus fuisse dicitur.

Clavis maioris sapientiae, in theatri chymici volum. IV.

MORIENUS ROMANUS, Eremita Hierosolymitanus, de alchymia castissime scripsit, atque inter purissimos huius scientiae scriptores habetur. Scripta eius ex idiomate Arabico in latinum 1182. translata sunt. Libelli de re metallica, metallorum transmutatione, et occulta summaque antiquorum medicina, cum aliis, Lutetiae Paris. 1559. et 1574. 4. et Hanoviae 1593. 8. prodierunt.

ROGERIUS BACO, Anglus, natus 1206. Ordinis S. Francisci Monachus, denatus 1284. Parisiis Mathesi et Medicinae, postea Oxoniae linguis et Philosophiae strenuam operam dedit. Scripta sua sine ambagibus, et stilo satis liquido, exaravit, alchemicorum fraudes detexit, et scriptoribus alchemiae classicis accensetur. Ex scriptoribus Arabicis profecisse dicitur. vid. Olaus Borrichius de ortu et progressu chemiae p. 127.

Alchymiae speculum in aliquot scriptoribus verae alchymiae a Wilh. Gratarolo collectis,

lectis, Basil. 1561. et in theatri chem. vol. 2. extat.

Tract. de secretis naturae et artis operibus, in theatri chem. vol. V. Argent. 1622. Hamb. 1608. 1618. edito, reperitur.

Scripta de arte Chymiae, cum breviario de dono Dei, verbo abbreviato, leone viridi, secreto secretorum naturae, lapide Philosoph. tractatu trium verborum, epistola de modo miscendi, de ponderibus et speculo secretorum, Francof. 1603. et 1612. 12. prodierunt.

Tract. de tinctura antimonii, Hamb. 1676.

Plura eius manuscripta in bibliotheca Oxoniensi asservari dicuntur.

ALBERTUS MAGNUS, Lauinga Suevus, natus 1200, obiit 1280. Scripta eius perdocta et nervosa sunt.

Liber de alchymia et super arborem Aristotelis cum aliquot Alchemiae verae scriptoribus a Wilh. Gratarola collectis Basil. 1561. et in theatri chemici volum. 2. reperitur.

De mineralibus et rebus metallicis libri V. Argent. 1541. 8. et in theatri chem. vol. 2.

Concordantia philosophorum in lapide philosophorum, et lapidis philosophorum declaratio, in theatri chem. vol. IV.

JOANNES TICINENSIS, (de Tezen) Sacerdos Bohemus, saec. XIII. vixit. Carmen

men de philosophorum lapide enigmaticum scripsit, quod Hamburgi cum Ed. Kellaei et Joannis de Abbatia tractatibus de philosophorum lapide 1691. editum est.

ARNOLDUS DE VILLA NOVA, natus in Galliae Narbonensis oppido Villeneuve, saec. XIII. floruit, atque, ut ex epistola Papae Clementis V. elucet, ante annum 1313. excessit. Chemiam et Medicinam primus in Galliam introduxit, tantumque doctrina valuit, ut, cum ante illum ad exterarum gentes Galli, discendi causa, peregrinati essent, Arnoldi tempore, et post eum, in Galliam caeterarum nationes confluerent. Idem Lullii praeceptor fuit.

Speculum alchemicum, flos florum et practica, in theatri chemici volum. 3. Argent. 1613.

Rosarium philosophicum.

Novum lumen.

Perfectum magisterium et gaudium.

Semita semitae.

Testamentum.

Quaestiones.

Opera eius omnia, Lugd. 1520. et Basileae 1585. prodierunt.

RAIMUNDUS LULLIUS, Eremita Majoricensis, natus 1235. Angliae Regi, Eduardo

do l. familiaris fuit, multas diffitas regiones peragravit, et denique martyr in Africa 1315. obiit. Arnoldi de villa nova, Praeceptoris sui dogmata propagavit, inter meliores rerum naturalium et alchymiae scriptores referendus est, de alchymicis aliter juvenis, aliter senex, sensit, et pro adepto habitus fuit, Vitam eius Vicentius Mutius in historia Majoricana, 1650. idiomate Hispano edita, optime descripsit. Juventa suo pro revelationibus habuit.

Testamentum duobus libris universam artem chemicam complectens, et compendium artis transmutatoriae metallorum, Colon. Agryp. 1566. et 1573. 8.

Libellus de secretis naturae, seu de quinta essentia, August. Vindel. 1518. 4. Venetiis 1521. 4. Argent. 1541. 4. Colon. Agrip. 1565. 8.

Secreta secretorum R. Lullii et Hermetis, cum opusculis D. Thomae de essentia mineralium, et libello C. Alfredani Ansrodii de conficiendo divino elixire, Colon. 1592. 8.

Apertorium, magia naturalis et tertia distinctio de transmutatione metallorum, Norimb. 1546. 4.

Codicillus, seu vade mecum, in quo alchemicae artis et philosophiae reconditoris fontes vberrime traduntur, Colon. 1572. 8. Rothomagi 1651. 8.

Aper-

Apertorium de veri lapidis compositione, in verae alchymiae scriptoribus, a Wilh. Gratarolo collectis, Basil. 1561. et in theatri chem. vol. 3. Argent. 1613. reperitur.

Practica lapidis, theoria et practica, compendium animae artis transmutationis metallorum, de intentione alchymistarum, libellus de Mercurio et Mercuriorum liber, in theatri chem. vol. IV. obvia sunt.

Mercuriorum liber cum repertorio, apertorio de veri lapidis compositione, artis intellectivae theorica et practica et magia naturali, Colon. 1567. 8.

Scripta alchemica, Argentor. 1598.

Magni operis praxis vniuersalis, in theatri chem. vol. 3.

Repertorium, seu intentio summaria ad intelligentiam testamenti, codicilli aliorumque Lullii librorum, valde utilis, in theatri chem. vol. 3.

Libelli aliquot chemici, Basil. 1572. et 1600. 8.

Experimenta chymica, Ulmae 1676. 4. In quo libro rerum naturam et actiones autor perspicue tradidit, vid. Herm. Boerhaave in chemia theoret. p. 116.

Opera, quae ad inventam ab ipso artem vniuersalem scientiarum artiumque omnium, brevi compendio discendarum, pertinent.

Ar.

Argent. 1617. In hoc libro logica, moralia et alia philosophica, quin etiam theologica, autor tractat.

ANTONIUS DE ABBATIA, Tholusanus, Archibresbyter, circa saeculi XVI. exitum inclaruit.

Sendschreiben von der Verwandlung der Metalle, Hamb. 1670.

Epistolae duae scrutatoribus artis chemicae demandatae, Genevae 1688. Norimb. 1631.

Abhandlung der Metalle, und richtiger Wegweiser zu dem Licht der Natur, Mannheim 1759. 8.

PETRUS LOMBARDUS, Novara Italus, Philosophus scholasticus, et Episcop. Paris. obiit 1164. Introductio in divinam chymiae artem, Basil. 1572. 4. Montisbelligardi 1602. 8. Margarita novella correctissima, Argent. 1608. 8. Nec non in theatri chem. vol. V. ibid. 1622. edito.

PETRUS ARLENSIS DE SCUDALAPIS, Presbyter Hierosolymitanus.

Opus de VII. metallorum, lapidum et planetarum sympathia, primo Madritii, dein Romae 1610. fol. postea Parisiis, mutilum, 1619. et denique Hamburgi correctius, cum Petri Constantii Albin Villanovens magia astrologica 1717. 8. editum est. Genuina editio inter libros rarissimos refertur.

CONSTANTIUS ALBINUS VILLANOVENSIS

Magia astrologica, sive clavis sympathiae VII. metallorum et VII. selectorum lapidum ad planetas, pro maiore illius dilucidatione, Paris. 1711. Hanc clavem sine arca, nulli vfu esse, Dn. Dan. Geor. Morhof in polyhistore l. 1. c. XI. iudicavit.

BERNHARDUS, COMES MARCHIAE TREVISANAE, circa exitum saeculi XIV. floruit. Pro adepto a Joanne Kunckelio in laboratorio chemico pr. 3. p. 631. habitus est. Epistolae chemicae.

De philosophia hermetica libri IV. Argent. 1567. 1574. 1586. 1597. 1682. Norimb. 1593. 1643. Basil. 1583.

Opus historico dogmaticum *περί χημείας*, cum J. F. Pici libris tribus de auro, Ursellis 1598. 8.

Tractatus de secretissimo philosophorum opere chymico, et responsio ad Thomam de Bononia, Basil. 1600. Lips. 1605.

Opuscula chemica de lapide philosophorum, idiom. Gall. Antwerp. 1565. idiom. Germ. Lips. 1605. Hernstadii 1717.

Bernhardus redivivus, oder Beschreibungen allerley philosophischen Geheimnisse, ibid. eod.

Bernhardus redivivus, vel opus de Chymia historico-dogmaticum, ex Gallico in Latinum versum, Francof. 1625.

Bernhardus innovatus, oder dessen Schrif-
ten von der hermetischen Philosophie, von Ir-
thümern und Verfälschungen gereinigt, Nürnberg.
1643.

Fontina Bernhardi relevata, oder das ge-
treulich eröffnete Wunderbad des Grafen Bern-
hardi von der Mark und Tervis, edente Ca-
rol. Herm. Grauel, Erlangae 1750.

PETRUS DE ABANO, alias Petrus Apo-
nensis, natus Aponi prope Paduam 1250.
denatus 1613. Magnae doctrinae Philoso-
phus et Medicus fuit.

Heptameron, seu elementa magica, 1565.
8. Hernstadii 1735. Inter libros rariores re-
fertur.

JOANNES DE RUPECISSA, Gallus,
ordinis S. Francisci Monachus, saeculo XIV.
post Lullium, vixit. Jussu Papae Urbani V.
1362. Avenione vivus combuitus esse dici-
tur. Eum inepta atque erronea promulgasse,
Theophrastus iudicavit. Pleraque ex Lullio
descripsit.

Consideratio quintae essentiae rerum
omnium, cum aliorum opusculis alchemicis,
Basil. 1597. 8.

Liber lucis, cum Thomae Aquinatis se-
cretis Alchemiae magnalibus, Colon. Agrip.
1579. 4. et in theatri chem. vol. 3.

Liber de veri lapidis confectione, in verae
alchymiae scriptoribus a Wilh. Gratarolo

collectis, Basil. 1561. atque in theatri chem.
vol. 3.

NICOLAUS FLAMELLUS, scriba Parisiensis, circa saeculi XIV. exitum et XV. initium inclaruit. Falso pro adepto, teste Nau-daeo, habitus fuit.

Sommaire philosophique, à Paris, idio-mate latino, Francof. 1677. et 1678. 4. In quo libro plura arcana detecta sunt.

Annotationes chymicae, Basil. 1600. et in theatri chemici, vol. 1.

Commentarius in Dionysii Zacharii opus-culum chemicum.

Vera praxis chymiae alchymicae, Heidelb. 1656.

Tract. de figuris alchemicorum hierogly-phicis, Hamb. 1669.

Opera chemica, Hamb. 1681.

GEORGIUS RIPLAEUS, Anglus, Mo-nachus Carmelitanus, obiit 1490. Baconis coevus.

Duodecim portarum axiomata philosophi-ca, Eduardo IV. Angliae Regi dicata, sine loco 1477.

Medulla philosophiae chemicae, cum aliis opusculis chymicis, Francofurthi 1614. 8.

Liber XII. portarum de Mercurio et lapi-de philos. in Nicol. Bernandi, Delphinatis, qua-driga extant, Lugd. Bat. 1699. et in theatri chemici vol. 2.

Opera chymica omnia, Cassellis 1649. 8.
Liber de lapide philosophorum eiusque prae-
paratione, idiom. Germ. Norimb. 1716.

HENRICUS CONRADUS AGRIPPA AB NET-
TESHEIM, natus Coloniae 1486. Juris et Me-
dic. Doctor, auratae militiae Eques, obiit
Gratianopoli (Grenoble) 1553. Liberum di-
cendi et scribendi genus, animi inconstantia,
et Monachorum irae, multum infortunii ipsi
pepererunt.

De occulta philosophia libri IV. Colon.
1556. et 1565.

Eius opera, Lugd. 1510. et 1531. tom. 2. 8.

Commentarii in artem Lullii.

De arte alchymistica,

JOANNES ISAACUS HOLLANDUS,
Belga, Basilio Valentino vetustior fuit, et
pro alchymicorum dexterrimo habetur. Ali-
um Eliam artificem expectandum non esse,
Jo. Joach. Becher in physic. subterranea l. 1.
f. 1. c. 1. iudicavit. Chemicorum antiquorum
primicerium Geor. Ern. Stahlius, in fundam.
chem. dogmat. experimental. pr. 1. p. 215.
illum nominavit, et a Joan. Kunckelio, in
laboratorio chem. p. 631. pro adepto habi-
tus est.

Tractatus de amafis, in theatr. chem.
vol. 1. Argent. 1613. De nobili hoc fi-
cio, autorem egregia tradidisse, Herm. Boer-
haave in chemia theoret. p. 90. testatus est.

Tract. de lapide Philosophorum, Francof. 1669. 8. et in theatri chem. vol. 3.

Tract. de projectione infinita.

Opus Saturni, de amavsis, cum aliis tractatibus alchemicis, Hamb. 1676. prodierunt, et in theatr. chem. vol. 1. obvia sunt.

Tract. de salibus et oleis metallorum Geor. Ern. Stahl's chemiae dogmat. experimentalis, Norimb. 1746. editae, adiectus est. Idem etiam sub titulo alchymiae verae, paucis mutatis, prodit.

Opuscula chymica, Francof. 1667.

Sammlung verschiedener chymischer Schriften, und namentlich Isaaci Hollandi, Wien 1746. 8.

THOMAS AQUINAS, Italus, natus 1224. Alberti Magni discipulus, celebris Philosophus et Theologus scholasticus, obiit 1274.

Tractatus de lapide philosophico, in theatri chymici volum. 3.

Thesaurus alchemiae secretissimus, in theatri chem. vol. 3.

Lilium benedictum, in theatri chem. vol. 4.

ALEXIUS PEDEMONTANUS,
Libri VII. de secretis, idiomate Italico, Veneriis 1557.

De secretis libri VII. a Joanne Weckero ex idiomate Italico in Germanicum versi aucti-

etique, Basil. 1559. 8. 1563. 1568. et 1613. 8.

JOAN. AURELIUS AUGURELLUS, Ariminen-
nensis.

Chrysopoeae libri III. et geronticon l. 1.
Antwerpiae 1582. 8. et in Wilh. Grataroli
aliquot verae alchymiae scriptorum collectio-
ne, Basil. 1561. nec non in theatri chem.
vol. 3.

JOAN. FRANCISC. PICUS, Mirandu-
lae Dominus, natus 1462. obiit 1494. omni-
gena eruditione illustris. Scripta eius fratris fi-
lius Joannes Franciscus edidit. Libri tres de
auro, Venetiis 1586. 4. Ferrariae 1587. 8.
Urfellis 1598. 8. cui editioni Bernhardi Tre-
visani opus historico-dogmaticum *περί χημείας*
accescit. Extant etiam in theatri chemi-
ci vol. 3.

WILH. GRATAROLUS, Bergamensis,
natus 1510. Medicinae Prof. Marburgensis,
dein Basiliensis, obiit 1562.

Artis alchemicae secretissimae et certissi-
mae defensio, Basil. 1561.

Verae alchemiae modus.

Lapidis philosophici nomenclaturae, ibid.
eodem.

Collectio aliquot scriptorum verae alchy-
miae, cum praefationibus, et obscurorum lo-
corum declarationibus, Basil. 1561. Hamb.
1673.

Tractatus de thermis Rhaeticis, extat in operis Veneti de balneis p. 192.

EDOARDUS KELLAEUS, Anglus, natus 1555. Imperatori Rudolpho Pragae inserviit, atque in carcere 1597. obiit. Etiam hic autor a Joan. Kunckelio in labor. chem. pr. 3. p. 631. pro adepto habitus est.

Tractatus duo de lapide philosophorum, Hamb. 1665. 8. lidem etiam cum Joannis Ticinensis et Antonii de Abbatia scriptis chymicis ibid. 1691. prodierunt.

Fragmenta quaedam a Dn. Cornbachio Geismariae 1647. 12. edita sunt.

EUGENIUS PHILAETHA (Thomas de Vaughan, Anglus, fuisse creditur) Cornelii Agrippae affecla. Hic in Mercurio et auro, cum sectatoribus suis, lapidem philosophicum quaesivit. Illum autorem sincerissimum nominavit, eumque cum Suchtenio et Claveo reliquis alchymicis Geor. Ern. Stahlus, in chemia dogm. exper. p. 138. et 222. praetulit. In scripta illius Alexander a Suchteri, et Gasto Dulco Claveus, commentati sunt.

Introitus apertus ad occultum Regis palatium, cum museo Hermetico reformato et aucto, Amstel. 1667. et Francof. 1677. 4.

Tract. de metallorum metamorphosi, brevis manu ductio ad rubinum coelestem, et fons chemicae veritatis, ibid. eod. 4.

Enarratio trium Gebri medicinarum.

Vade mecum philosophicum.

Experimenta de praeparatione Mercurii
fophici.

Lumen de lumine, Curiae Variscorum,
1750.

ALEXANDER A SUCHTEN, Gedanensis, Paracelsi discipulus. Dilucida sua scriptione Philalethae affectis, teste Jo. Junckero chem. tom. 1. p. 21. facem praetulit. Ab Herm. Boerhaave chem. theor. p. 121. gravis in alchemia autor dictus est. Sed a Conringio in introd. in artem medicam p. 380. et a Joan. Kunckelio in laboratorio chem. p. 637. sinistra de illo iudicia lata sunt.

Tractatus de vera medicina, Hamb. 1621. 8.

— de secretis antimonii, Basil. 1575. 8.
Lond. 1670. 8.

JOAN. TOLDEN Erläuterung des ersten
Tractats de misteriis antimonii, Lips. 1604.
8. edidit.

GASTO DULCO CLAVEUS, Nivernensis. Ob candorem et perspicuitatem, a Bechero autor hic laudatur.

Apologia chrysopoeae et argyropoeae,
cum novo opere de triplici auri et argenti
praeparatione, Ursellis 1602. 8.

Philosophia chymica tribus tractatibus comprehensa, Colon. Allobr. 1612. 8.

Tractatus duo de triplici auri et argenti praeparatione, et de recta veraque lapidis, vel salis aurifici et argentifici, praeparatione, in theatri chem. vol. 4.

DAVID BEUTHER, Electoris Saxon. Docimasta, circa annum 1580. inclauit. Etiam hic a Joan. Kunckelio in laborat. chem. pro adepto habitus est. Vniuersale et particularia, Hamb. 1743. Editionem promissae apertionis thesauri morte sponte sumta elusit.

SEBALDUS SCHWAERTZER, circa annum 1584. Electoris Saxon. Augusti Chymicus, postea Rudolphi II. Centurio metalli-
colarum, obiit 1601.

Chrysopoea, cum clave manuscriptorum Saxoniorum, Hamb. 1718.

Afferente Dn. Jo. Junckero chem. tom. 1. p. 631. cum Isaaci Hollandi, obscurius cum Basili Valentini, et alicubi cum Paracelsi, placitis manuscripta Saxonica congruunt, nemo tamen plenum sensum, nedum praxin, ex illis eruere poterit.

GEORGIUS PHAEDRO RODOGERUS,
In auro lapidis philosophici materiam quae-
sivit.

Lapidis philosophici theoria et practica, cum Basil. Valentini curru antimonii triumphali, Hamb. 1676. prodiit.

DANIEL GEORGIUS MORHOF, natus Wismariae 1639. Polyhistor. Professor Rostochienfis, dein Kilonienfis, denatus 1692.

Tract. de transmutatione metallorum, Hamburgi 1673.

THEOBALDUS VAN HOGELAND, Mittelburgo Belga, alias Ewald Vogel. Rei chemicae apprime deditus fuit.

Liber de alchymiae difficultatibus, Colon. Agrip. 1594. Idiomate Germanico, Gothae 1749.

Historiae aliquot transmutationis metallicae, pro alchymiae defensione, Colon. Agrip. 1604.

Sub nomine ficto Ewaldi Vogel, Belgae, librum de lapidis physici conditionibus, ibidem 1595. edidit.

MICHAEL SENDIVOGIUS, nobilis Polonus, natus 1566. Caesaris a consil. denatus 1646. Ex Alex. Sidonii, Scoti, Antecessoris sui in matrimonio, manuscriptis dogmata sua, cum Philalethae et Suchtenii placitis conspirantia, haussisse, dicitur. Vid. Olaus Borrichius de ortu et progressu chemiae p. 144. cum affectis suis in nitrolapidem philosophorum quaesivit. Vid. Geor. Ern. Stahlus in fund.

fund. chem. dogm. experim. pr. 1. p. 220.
et 221.

Cosmopolitae novum lumen chemicum,
cum tractatu de sulphure, Erford. 1624. et
Genevae 1673. Norimb. 1766. 8.

Tract. de vero sale secreto philosophorum,
et de vniuersali mundi spiritu, Casselis 1651. 8.

Lucerna salis philos. seu delineatio princi-
pii tertii mineralium, seu salis pontici, Am-
stel. 1658.

Magnes et chalybs vniuersalis, Francof.
et Lipsi. 1744.

Aenigma philosophorum ad filios veritatis.
Dialogus Mercurii, alchymistae et naturae.
Apographus epistolarum hactenus inedi-
tarum.

Chymische Schriften, Wien 1749.

PANTALEON, Anonymi denominatio
ficta.

Bifolium metallicum, seu medicina duplex
pro metallis et hominibus infirmis, a proce-
ribus artis hermeticae, sub titulo lapidis phi-
losophici, inventa, Norimb. 1676. 8. ibid.
1679.

Tumulus Hermetis apertus, in quo anti-
quissimorum philosophorum absconditae veritates
physicae, et recentiorum quorundam erro-
neae opiniones videndae sunt; quo a sophi-
sta adeptus dignoscitur, ibid. eodem.

Examen alchymisticum.

Tumba Semiramidis hermetice sigillata.

GUIDO DE MONTANOR, Gallus

Libellus de arte chemica, qui in harmoniae chemico-philosophicae decade I. Francof. 1625. 8. edita, continetur.

*Scala philosophorum.

Clangor Buccinae.

Correctio fatuorum.

DAVID LAGNEUS, Med. Doctor, post faec. XVII. initia inclaruit. Harmonia seu conspectus philosophorum chemicorum, Paris. 1611. 16. et in theatri chem. vol. 4. Argent. 1613.

JOAN. FRIDER. ELSHOLTZ,

Elucidatio secretorum, Francof. 1602.

Destillatoria curiosa, Berol. 1674.

JOAN. BAPT. GROSSCHEDEL AB AICHA.

Calendarium naturale magicum perpetuum, sub litterarum patentium forma, a Matth. Meriano aeri incisum, sine loco et anno.

Proteus mercurialis geminus, metallorum naturam, id est operis philosophici theoriam et praxin, exhibens, Francof. 1629. Hamb. 1706.

Mineralis seu physici metallorum lapidis accurata descriptio, ibidem iisdem annis.

Tri-

Trifolium hermeticum, Francof. 1629.

JOAN. LUDOV. HANNEMANN, Amstelodamo Belga, natus 1640. Professor Physices Kiloniensis, denatus 1724.

Cato chemicus, seu tract. quae verae philosophiae hermeticae et pseudochymiae characterissimi accurate delineantur, Hamb. 1690.

Idea chemiae Boehmianae adeptae, Amstel. 1690.

Ovum Hermetico-Paracelsico-trismegium, Francof. 1694.

Metallurgia Boehmiana, ibid. 1695.

Catalogus testimoniorum veritatis, metamorphosin metallorum ignobilium in aurum asserens, Kilonii 1709.

Tractatus chymicus, Hamburgi 1717.

Synopsis philosophiae naturalis sanctioris illustratae, Tubingae 1718.

FRANCISCUS BARTHOLDUS.

Encyclopaedia hermetico dogmatica, Bononiae 1619. 8.

ANDR. GOLDMAYER, Guntzenhusa Francus, natus 1603. Med. D. et comes palatinus Caesar. vitam privatam Norimbergae egit, et 1664. obiit. Harmonia chymica de artificiosa novem lapidum philosophicorum praeparatione et usu, Onoltsbaci 1656.

CORTALASSIUS, (Joan. Grasfeus) civitatis Stralsund. Syndicus, et postea Electoris Colonienfis a confil. obiit 1613.

Arca arcani artificiofiffimi aperta, vulgo der groÙe und fleine Bauer, Lipf. 1658. et 1744.

JOAN. FRID. HELVETIUS, Coethena Anhaltinus, natus 1631. Med. Doct. Vitulus aureus, quem mundus adorat et orat, Amftel. 1667. Editio auctior, Hagae Comit. 1712. Idiomate Germ. Norimb. 1668. et 1727. fine loco 1705 et 1726.

JOAN. DE MONTESNYDER (Joannes Sneyder) Hunc archifophiftam, qui fabulis fuis multos perdidit, Joan. Kunckelius in labor. chem. pr. 2. p. 177. non fine cauffa nominavit. Prope Viennam Austriae a perfecutore occifus effe dicitur.

Medicina vniverfalis, cum vanno chymica, Francof. 1662. et 1678. 8. vid. Geor. Ern. Stahlus in fund. chem. dogm. exper. pr. 2. tr. 2. p. 6. Metamorphofis planetarum, Jenae 1684. et Francof. 1700.

JOANNES D'ESPAGNET, Senator Tolufanus.

Arcanum opus philofophiae Hermeticae, inter meliores libros alchymicos refertur. Idiome German. Lipf. 1685.

La philosophie naturelle des anciens retablie en sa pureté.

JOANNES GERHARDUS, Med. Professor Tubingensis.

Panaceae Hermeticae assertio et defensio, Ulmae 1640. 8.

Commentatio perspicua in Lullii apertorium de lapide philosophorum, Tubingae 1641. 8.

Decas quaestionum physico-chemicarum de metallis, ibid. 1643.

Exercitationes in Gebri libros duos summae perfectionis, cum analysi partis practicae Raymundi Lullii in testamento, ibid. 1653. et 1689. 8. vid. Borellus in bibliotheca chemica.

JOSAPHAT FRID. HAUTMORTTON (JOANNES HARPPRECT) Svevus, qui Sendivogii filium se nominavit, vid. Olai Borrichii conspectum scriptorum chymiae illustrium p. 35.

Dritter Anfang der mineralischen Dinge, oder von dem philosophischen Salz, nebst der wahren praeparation des lapidis und der philosophischen Tinctur, Amsterdam 1656. Sub falso Amstelodami titulo, in Germania 1657. recusa est, et Norimb. 1727. Ex rustico minori compilatus est.

Lucerna salis philosophorum, seu delineatio principii tertii mineralium Sedivogiani,
five

sive salis pontici, quod est subjectum veterum sapientum, et clavis artis Gebricae, Amstel. 1658.

Sudum philosophicum pro secretis chymicis perspiciendis, pr. 2. sine loco 1660. Contra Glauberum lucerna et sudum philosophicum scripta sunt.

Widerlegung etlicher Glauberischen Schriften, von der Verbesserung der Metalle, Leipz. 1661.

ANDREAS CASSIUS, Med. Doct. Hamburgensis. Inventor purpure mineralis est, eiusque tamquam egregii auctoris, Geor. Ern. Stahlius saepius meminit.

De triumphiratu intestinali cum suis effervescentiis, Groeningae 1668. 4.

De extremo et perfectissimo naturae opificio, ac principe terrenorum fidere, auro, de admiranda eius natura, generatione, affectionibus, effectis, atque ad operationes artis habitudine, cogitata, nobilioribus experimentis illustrata, Hamburgi 1685. 8.

HENRICUS DE BATSDORF

Filum Ariadnes, Gothae 1690. et 1718. in quo libro multos alchemicorum errores autor detegere conatus est.

EDMUNDUS DIKINSON, Anglus, Med. Doctor.

Chrysopoea, sive quintessentia philosophorum, Oxoniae 1705. 8.

Epistola chymici argumenti.

Phyfica vetus et vera.

GABRIEL CLAUDERUS, natus Altenburgi 1633. Archiater Ducis Saxon. obiit 1690.

Tract. de Cinnabari nativa Hungarica, longa circulatione in maiorem efficaciam fixata et exaltata, Jenae 1684. 4.

Tract. de tinctura vniversali, seu lapide philosophorum, Altenb. 1668. 4. Norimb. 1736.

JACOBUS TOLLIUS.

Manuductio ad coelum chymicum.

Idiomate Germ. mit Anmerkungen und Tollii Lebens-Beschreibung, Nürnberg. 1752. 8.

JOAN. FRID. DE GRABAUS, Tribunus militum, et praesidii Mitaviensis praefectus. In certamine singulari occubuit.

Philosophische Gedanken von dem Stein der Weisen, Leipz. 1718. et 1726.

ANONYMUS (NEIDHOLD)

Alchemia denudata et revisa, Stralsundae 1728. 8. Editio aucta, cum anexa descriptione arenae auriferae prope Zwickiaviam, Lips. 1769. pr. 2. 8.

JOAN. CHRISTIAN. ORSCHAL, (nomen fictum est.)

Tract. de sole sine veste, cum appendice de fluxu purpureo, seu vitro rubro, sine loco 1739. 4. Hunc libellum laude sua nequaquam privan-

vandum esse, Geor. Ern. Stahlus in fund. chem. dogm. experimentalis pr. 3. tr. 2. p. 148. iudicavit.

Wunder drey, oder Beschreibung dreyer Particularien, Cassel 1753. 12.

Oeuvres metallurgiques, contenant l'art de fonderie, et traités de liquation et maceration, et de trois merveilles, à Paris 1760. 12.

W. S. C. HIRSCHINGIUS.

Versuch physikalisch chymischer Lehr-Begriffe, zu möglicher Prüfung des Wesens und der Wirkungs-Art des Metall verwandelten Meisterstücks, Leipz. 1754.

NEIDHARD, Pharmacopoeus. Dogmata eius, cum Jo. Kunckelii placitis conspirantia, ad providum principiorum metallicorum scrutinium occasionem subministrare possunt.

Chymischer und alchymischer Particulär-Zeiger, oder treuer Unterricht von den Silber- und Goldmachen, Nürnberg 1726. 8.

Confirmirter und concentrirter chymischer Zinnober Particulär-Zeiger ibid. 1760. 8. Editio aucta, Lipsiae 1769. 8.

HERMANN FICTULD

Chymisch philosophischer Probierstein pr. 1. Frankf. 1740. 8. pr. 2. ibid. 1753. 8.

Hermetischer Triumphbogen, ibid. 1749. 8.

Hermetica victoria, ibid. 1750. 8.

Abhandlung von der Alchymie und derselben Gewisheit, Erlangen 1754. 8.

Turba philosophorum, Francof. 1763. 8.
Chymische Schriften, ibidem eodem.

HENRICUS DE NEUSSENSTEIN.

Universal- und Particular-Processe, Wien
1754.

JOAN. ANTONIUS MOSCHEROSCH DE
WISTELHEIM.

Nützliche Ermahnungen an die Anhänger in
dem studio der hermetischen Philosophie, 2c.
Leipz. 1764. 4.

ANONYMUS.

Neue Sammlung einiger alten und sehr rar
gewordenen philosophischen und alchymischen
Schriften, Wien 1767. 8.

Caput VI.

DE CHYMIAE MECHANICAE SCRIPTORIBUS.

Praeter iam citatos huius disciplinae scri-
ptores, sequentes in hunc censum veniunt.

ANTONIUS NERUS, Sacerdos.

De arte vitraria libri VII. Florentiae, idio-
mate Italico.

L'Art de la verrerie de Neri, Merret et
Kunckel, à Paris 1752. 4.

CHRISTOPHORUS MERRETTUS, Britan-
nus, Med. Doctor et Societ. Reg. Scient.
Bri-

Britan. Sodalis. Observationes et notae in Neri libros de arte vitraria, in quibus omne gemmarum artificialium, encaustorum et lac-carum artificium explicatur, Amstel. 1668 8.

Antonii Neri librum de arte vitraria ex Italico sermone in Latinum transtulit, et com-mentario auxit. Virumque observationibus accuratissimis Joan. Kunckelius ditans, vera corroboravit, falsa emendavit, et plures dif-ficultates removit.

EHRENFRIED WALTHERUS DE TSCHIRN-HAUSEN, Germanus.

Intimatio singularis novaeque imitationis artis vitrariae, in actis eruditorum Lipsiensi-bus 1696. p. 345.

HAUDIQUER DE BLANCOURT, Gallus.

L'art de la verrerie, à Paris, 1718. 12.

STEPHANUS FRANCISCUS GEOFFROI, Med. Doctor, et Chemiae Professor Parisiensis, obiit 1752.

Commentarii de vitro et vitri fabrica, et Dn. Reaumur commentarii de porcellana et de vitro ex illa facto. Videantur Memoires de l'Academie Royale des sciences, à Paris 1737. 1744. 1727. 1729. 1739. 1743.

ADRIANUS JUNIUS, Batavus, Med. Doctor, et Gymnasii Harlemensis Rector, na-tus Hornae 1512. denatus 1575.

Tractatus de pictura veterum. Hunc librum
infiniti laboris Herm. Boerhaave in chem.
theoret. p. 59. nominavit.

ANONYMUS.

Gründlicher Unterricht von der Färbekunst,
Frankf. und Leipz. 1762.

ANONYMUS.

Neuentdeckte Laquirkunst, Dresden 1743. 8.

J. D. R.

Tractat von Firnissen, Laquir- und Mah-
ler-Künsten, Breslau 1744.

LE JISUGO

Gründlicher Unterricht von dem Gold- und
Silberdrath ziehen, vergülden, plätten und
Spinnen, wie auch von dem Schmelzen der
Metalle, Lübeck 1744.

M. HELLOT.

L'art de teindre les laines, &c. à Paris
1750. 12.

Idiomate Germanico, sub titulo: Hellots
Färbekunst, oder Unterricht Woll- und wolle-
ne Zeuge zu färben, curante Dn. Kaestnero,
Altenb. 1751. 12.

Commentarius de analysi Zinci, in actis
Acad. Regiae Scient.

FRIDERICUS HONDORPHIUS.

Beschreibung des Salzwerkes zu Halle in
Sachsen, Halae Magd. 1670. 4. recusa 1749.
fol. In libro hoc ars salein communem co-
quendi, cum omnibus encheiresibus, expo-
sita

sita est. Certam ob causam libris rarioribus accensetur.

WILLIAM BROWNRIGG, Anglus.

Art of making commun salt, Lond. 1748.

8. Idiomate Germanico, curante Dn. F. W. Heun, Lips. 1776.

D'ARCLAIS DE MONTAMY.

Abhandlung von den Farben zum Porcellain- und Emaille Mahlen, und von der Verfertigung des Porcellains und Spiegel-Glases 2c. ex idiomate Gallico in Germanicum translata, Lipsiae 1767. 8.

PETRUS WARREN, Anglus.

Genuine account of the manner of making best Russia Pot ashes, Lond. 1653. 4.

MARQUIS DE COURTIVRON.

Arts des forges et fourneaux à fer, avec le traité de fer par Swedenborg, à Paris 1762. curante Dno. Buchy.

M. GALLON.

L'art de convertir le cuivre rouge en jeune, au moyen de la pierre calaminaire, de le fondre en tables, de le battre sur le martinet, et de le tirer a la filiere, à Paris 1764.

ANONYMUS

Nachricht von den metallischen Gläsern, und der Verglasung des Goldes in den amavlis, Leipz. 1767. 8.

Caput VII.

DE CHEMIAE PHARMACEUTICAE SCRIPTORIBUS.

JACOBUS SYLVIVS, Gallus, natus Ambiani 1492. denatus Paris. 1555.

Tractatus de medicamentorum simplicium delectu, praeparationibus et mixtionis modo, Lugd. 1555.

In libro hoc complures Pharmacopoeorum errores autor ostendit.

LEONHARD. FUCHSIUS, natus Wemdingae, Rhetiae oppido, 1501. Med. Prof. Tubingensis, denatus 1566.

De compositione medicamentorum, Lugd. 1563. 12. Hos magis prolixos, quam exactos esse, Herm. Conringius in introd. in artem med. c. XI. p. 369. iudicavit.

VALERIUS CORDUS, Simmeshusio Hafsus, natus 1515, denatus Romae 1544.

Hunc autorem magnis laudibus H. Conringius l. c. p. 375. extulit. Annotationes in Pedacii Dioscoridis l. V. de materia medica, Tiguri 1561. fol.

Dispensatorium pharmacorum omnium, quae in usu potissimum sunt, Francof. 1589. 1592. et 1612. fol. Auctum ibid. 1666. fol. Lugd. Bat. 1627. 12. Paris. 1558. 12. Antwerp. 1568. 16.

Liber de artificiosis extractionibus, Tigur.
1561. fol.

JOSEPHUS QUERCETANUS (du Chêne) Armeniacus, Archiater et Consiliarius Regius, obiit 1609. Paracelsi affecla.

Pharmacopoea dogmatica restituta, Paris. 1607. 8. Giess. et Lips. eodem 8. Francofurthi eodem 4. Lips. 1613. 8. ibid. 1615. 4. Venetiis, 1614. 4. Genevae 1628. 8. Eadem cum Joan. Renodaei dispensatorio Galeo-chymico, Hanoviae 1631. 4. In hoc libro multa indocte et iactanter dicta esse, Herm. Conringius l. c. c. XI. §. 6. p. 370. iudicavit.

JOAN. FERNELIUS, Gallus, natus Claramontii 1506. Archiater Regius, denatus Parisiis 1558. Acri iudicio autor hic gavisus fuit, et scripta sua docte atque distincte exaravit. Herm. Conringius l. c. p. 241. et 369. Fernelius, inquit, vir experientissimus et magni iudicii atque ingenii fuit, et pharmaciam usque adeo praeclare est persecutus, ut, omnibus aliis unum illum praefarendum esse, censeam.

Pharmacja, cum Wilh. Plantii et Francisci Saguyerii scholiis, Hanoviae 1605. 12.

HIERON. MERCURIALIS, natus Forolivii 1530. Prof. Med. Pataviensis, denatus 1616.

Tract. de compositione medicamentorum, Venetiis 1590. Francof. 1591. et 1601. 8.

JOAN-

JOANNES POPPIUS.

Wegweiser zu der chymischen Medicin, Lipsiae 1627. Recusus cum Agricolae notis, ibid. 1683.

ANDREAS MYNSICHTUS, Ducis Megapolitani archiater. Inter praecipuos pharmaciae autores Herm. Conringius l. c. c. XI. p. 377. illum retulit. Thesaurus et armamentarium medico-chymicum, cui adiunctum testamentum de aureo philosophorum lapide, Hamb. 1631. 4. Lubecae 1638. 4. ibid. 1646. 4. Lugd. 1645. 8. ibid. 1664. 8. et 1676. 8. Rothomagi 1651. 8. Francof. 1675. 8. Genevae 1697. 8.

CASPAR BAUHINUS, natus Basiliae 1550. Medic. Prof. in Academia patria, denatus 1624.

Libri duo de medicamentorum compositione, Offenbaci 1610.

OSWALDUS CROLLIUS, Wettera Hassus, Principis Anhaltini Medicus aulicus. Obiit 1609. Theophrasti assecla fuit, et teste Conringio l. c. p. 370. in proponenda medicamentorum compositione, non aequè in virium explicatione, fide dignum se gessit.

Basilica chymica, Francof. 1608. 1623. et 1647. 4. Marburgi 1611. Genevae 1631. 1635. 1643 et 1658. 8. Lipsi. 1643. 4. Joan. Hartmannus in eam commentatus est.

CURTIUS MARINELLUS, Venetus, Med. Doctor. Vera

Vera conficiendi pharmaca methodus, seu pharmacopoea Veneta, libri 2. Veneriis 1616. Hanoviae 1617.

JOAN. ZWELFERUS, Palatinus, natus 1628. Pharmacopoeus, dein Med. Doctor et Prof. Vindobonensis, obiit 1668. Arbitrante Herm. Conringio l. c. p. 376. in dispensatorium Augustanum doctas et sic satis accuratas animadversiones edidit, nisi quaedam ad vivum rescare, et laudatissimis quibusdam viris nimium insultare, videatur.

Animadversiones in pharmacopoeam Augustanam, vel pharmacopoea Augustana reformata, Vindob. 1652. Gudaë 1653. 8. Roterod. eod. 8. Dortraci 1672. 4. Norimb. 1675. et 1667. Huic editioni pharmacopoea regia et mantissa spagyrica adiectae sunt. Pharmacopoea Regia, cum mantissa spagyrica, vel dispensatorium absolutissimum, Norimb. 1668. 1675. 1693. fol.

Discursus apologeticus contra Tackenium et Verroy, Norimb. 1668. fol.

JOAN. SCHROEDER, Westphalus, natus 1600, Physicus Francofurthanus, obiit 1664. Operationes pharmaceuticas, Galenicis et Chymicis familiares, breviter et concinne proposuit.

Pharmacia medico-chymica, Francof. 1641. 1672. aucta ibid. 1677. 4. Ulmae 1662. Lugd. Bat. 1672. 8. Norimb. 1693. Arbitran-

trante Schelhammero in notis ad Conringii introductionem in artem med. p. 391. multa manca et erronea continet. Frid. Hoffmannus, pater, in clave pharmaceutica, et Mich. Ettmüller in operibus medicis eandem emendarunt.

In idioma German. a Dno. Koschwitzio translata, Norimb. 1692. et magna formularum farragine ditata ibid. 1740. et 1742. prodiit.

FRIDERICUS HOFFMANNUS, med. Doctor et Physicus Halensis.

Clavis pharmaceutica Schroederiana, cum annotationibus, Halae Magd. 1665. 4. ibidem aucta et emendata, 1661. edita est.

LUCAS SCHROECKIUS, natus August. Vindel. 1646. Acad. Caes. N. C. Praeses et Physicus Augustanus, obiit 1730. Zwelferum, nimium aliquando sibi sumentem, atque ultra sphaeram vagantem, iustis animadversionibus repressit.

Pharmacopoea Augustana restituta, five examen animadversionum Joan. Zwelferi in dispensatorium Augustanum, eiusdemque mantissam hermeticam, August. Vindel. 1673. Pharmacopoeae Augustanae restitutae defensio, ibid. 1675. 4.

CASPARUS HOFFMANNUS, Gotha Thuringus, natus 1572. Prof. Med. Altorfensis, obiit 1648.

Tractatus de medicamentis officinalibus, tam simplicibus quam compositis, cui paralytomena accesserunt, Paris. 1646. et 1647. Francof. 1667. 4. quae editio Parisinae praefenda est.

MOSES CHARAS

Pharmacopée Royale Galenique et Chémique, à Paris 1676. 4. Recusa et aucta a Dno. le Monier, Lugd. 1753. 4. vol. 2. Idiomate latino, Genevae 1684. 4.

DANIEL LUDOVICI, Vinaria Thuringus, natus 1625. Archiater Saxon. Ducis, denatus 1680. Licet, ob multas parentheses intercalatas, stilus eius paullo obscurior sit; attamen inter pharmaciae reformatores insignem locum autor meretur. Teste Christoph. Schellhammero in addition. ad Herm. Conringii introd. in artem med. c. XI. §. VI. autoris nostri pharmacia auro contra cara habenda est; cum in ea nihil falsi vel fucati, sed omnia vera et sincera reperiantur; ita ut, post Angelum Salam et Billichium, ingeniosiore magisque peritum chymicum saeculum illud non viderit.

Pharmacopoea moderno saeculo applicanda, Gothae 1671. 12. ibid. 1685. 4. Hamb. 1688. et alibi v. c. Amstelodami, Havniae, Lipsiae etc. multoties recusa est.

Opera eius omnia, Francof. 1712. 4.

Diff.

Diff. de volatilitate salis tartari, Gothae
1674. 12. ibid. 1676. 12.

GEORGIUS BATEUS, Anglus, Archiater Regius.

Pharmacopoea Beteana, (id est ex Batei praxi desumta) procurante Dn. Shipton, Pharmacopoeo Londinensi, Lond. 1688. et 1691. 12. Lovanii 1752. 8. Idiomate Anglicano, curante Dn. Wilh. Salmone, Lond. 1694. et 1706.

STEPHANUS BLANCARDUS, Batavus, Med. Doctor. In multis cum Joanne Schroederō convenit.

Opera medica theoretico practica, tom. 2. Lugd. Bat. quorum prior diatriben de fermentatione, manuductionem ad chymiam et pharmaciam continet.

Theatrum chemicum, Lips. 1694.

JOAN. QUINCY, Anglus.

Curfus lectionum pharmaceuticarum, tam chymicarum, quam Galenicarum, idiomate Anglicano, Lond. 1723. 4.

A compleat english Dispensatory, Lond. 1742. 8. quae est editio duodecima. In linguam Gallicam translatum et insigniter auctum a Dn. Clausier, Paris. 1749. 4.

THOMAS FULLERUS, Med. Doctor.

Pharmacopoea extemporanea, sive praescriptorum sylloge, Lond. 1701. 12. ibid. 1710. 8. Amstel. 1709.

HYACINTHUS THEODORUS BARON,
Med. Prof. Parisiensis.

Pharmacopoea Parisiensis, Paris. 1732. 4.
Lausannae 1737.

M. MALOUIN, Med. Doctor Parisiensis.

Traité de Chymie, contenant la maniere
de preparer les remedes &c. à Paris 1734. 8.

Chymie medicinale, ibid. 1750. 12. vol.
2. et 1755. 12.

Idiomate Germanico, Altenb. 1762. et
1764. 8. vol. 2.

GIOV. BATTISTA CAPELLO, Italus.
L'efficio farmaceutico-chimico, editio sexta,
Venetiis 1751. 4. et 1754. Paris. 1734. 8.

ADOLPH. GOTTLÖB RICHTER, Med. Do-
ctor.

Tractatus medico-chymicus de corrupte-
lis medicamentorum cognoscendis, Dresdae
1732.

CASPARUS NEUMANN, natus 1683.
Pharmacopoeus celebris, Med. Doctor, che-
miae practicae Prof. et Regis Borussorum a
consil. aulicis, obiit 1737. oratione iusto pro-
lixiore usus est, caeteroquin inter chemicos
exercitatissimos et fide dignos, suo iure, refe-
rendus est.

Praelectiones chemicae, curante J. C. Zim-
mermanno, idiomate Germanico, Berolini
1740. 4. In hac editione praelectiones de
veronica, valeriana, axungia porcina, sevo
bo-

bovino, unicornu vero, viperis Italicis, aqua,
et viridi aeris omiffae funt.

Eaedem, procurante Christoph. Henr.
Kesselio, tomis IV. Züllichoviae tom. 1. pr.
1. et 2. 1749. pr. 3. 1750. tom. 2. pr. 1. et
2. 1751. pr. 3. et 4. 1752. tom. 3. 1753.
tom. 4. pr. 1. 1754. pr. 2. 1755. prodierunt,
Idiomate Anglicano, 1760. 4. Idiomate
Batavico, Leeuwardae 1766. 8.

Lectiones de salibus alcalicis fixis et de cam-
phora, Berol. 1727. 4.

— de nitro, sulphure, antimonio et ferro,
ibid. 1732.

— de sale communi, tartaro, sale ammo-
niaco et formicis, Lips. 1737.

Disquisitio de ambra grisea, Dresdae 1736.

GOTTFR. HENR. BURGHARD, Pro-
fessor Briegensis.

Wohleingerichtete Destillirkunst, Breslau
1748. aucta, ibid. 1754. 8. a Dno Wieglebio
annotationibus aucta ibid. 1780.

JOAN. CHRISTIAN. BERNHARD.

Chymische Versuche und Erfahrungen, aus
Vitriol, Salpeter, Ofenruß, Quecksilber,
Myrrhen, Peruvianer-Rinde und Fliegens-
Schwämmen kräftige Arzeneien zu machen,
Leipz. 1755. 8. Basilium Valentinum, Wellin-
gium et Fabrum autor imitari videtur. Re-
spectu spirituum acidorum mineralium, dul-
catorum et naphtharum observationes haud

contemnendas proposuit: At in enumeratis curationibus subreptionis vitia subinde commisisse, et quandoque haud satis tuta adhibuisse, videtur.

M. PYREAUX, Med. Doctor.

Traite de Pharmacie moderne, à Paris 1751. 12.

ANTONIUS HEIN, Pharmacia rationalis, Lips. 1757.

LUDOV. GOTTER. KLEIN, natus 1716. Comitatus Erbacensis Archiater et a consiliis, obiit 1757.

Selectus rationalis medicaminum, Francof. et Lips. 1756. 8.

ANDREAS JOANNES RETZIUS, Med. Doctor.

Epitome elementorum pharmaciae, in usum praelectionum academicarum, idioma- re Svecico, Holmiae 1769. 8.

Primae lineae pharmaciae, ex Svecico idio- mate in Latinum versae, Goettingae 1771.

WILLIAM LEVIS.

Cours of practical. chymistry, Lond. 1746. 8.

Connoissance pratique des medicamens les plus salutaires, simples et composées, offici- neaux et extemporanés &c. traduité de l'An- glois, avec des augmentations de l'editeur,

H

à

à Paris 1774. Geschichte der Farben, Zürich 1766. 8.

Physicalisch-chemische Abhandlungen und Versuche zu der Beförderung der Künste, Handwerker und Manufacturen, ex Anglico translata 1767.

JOAN. ANDR. MURRAY, Med. Prof. Goettingensis.

Apparatus medicaminum, tam simplicium quam praeparatorum et compositorum, in praxeos adiuventum consideratus, vol. 1. Goett. 1776. Dispensatoria Londinense atque Edinburgense Dn. Autor pro fundamento posuit. Est opus perutile.

APPENDIX I.

DE PHARMACIIS AC DISPENSATORIIS VISITATIONIBUS.

Dispensatorium Austriaco VIENNENSE, Vindobonae 1729. fol. 1756. fol.

Pharmacopoea AUSTRIACA PROVINCIALIS, ibid. 1774.

Dispensatorium PRAGENSE, 1739. fol.

Pharmacopoea AUGUSTANA, August. Vindel. 1684. et 1694. Renovata ibid. 1714. fol.

Pharmacopoea PALATINA, collegii Med. Palatini cura, Manheimii 1767. 4.

Dispensatorium BRANDENBURGICUM 1713. Notis illustrata a Fagino (Andr. Buchnero) Erford. 1735. et 1747. fol.

Dispensatorium WURTENBERGENSE, Studgardiae 1740. 1750 et 1760. fol. cum medicamentorum taxa, qua editio recentissima caret.

Pharmacia rationalis societatis cuiusdam medicae, fasciculi VI. Cassellis duo. priores 1779. reliqui 1780. prodierunt. Observationibus chymicis et practicis perutilibus exornata est.

Dispensatorium PARISIENSE, sub titulo codicis medicamentarii, quinquies editum. Recentissima editio 1758. in lucem prodit.

Pharmacopoea ARGENTORATENSIS, 1725. A collegio medico revisa, atque ad hodiernum usum accommodata, Argentor. 1757.

Dispensatorium LONDINENSE, Lond. 1746. 8. A Dno. Remberton in idioma Anglic. translatum et notis auctum, ibid. 1748. 8.

Pharmacia Collegii Medici LONDINENSIS, Lond. 1757. 8. Francofurthi 1761. 8. Idiomate Gallicano, Paris. 1761. 4. 1763. et 1771.

Pharmacopoea collegii medici EDENBURGENSIS, 1752. et 1756. 12. Bremae 1758. 8. et 1766.

Dispensatorium generale, versionem Londinensis et Edenburghensis pharmacopoearum, nec non illius quae Regio Edenburghensi nosocomio inservit, continens, idiomate Anglic. Lond. 1753. 12.

Neuverbessertes Dispensatorium, in welchem alles zu der Apothekerkunst gehörige, nach dem Londner und Edenburghischen Pharmacopoeen, mit practischen Warnehmungen vorgetragen wird, pr. 1. Hamb. 1768. 8.

Dispensatorium HOLMIENSE 1686. 4.

Pharmacopoea SVECICA, a collegio medico exarata, Holmiae 1775. 8. revisa, Vpsal. 1780.

Dispensatorium HAVNIENSE, edente Dno. Barcho-lino, 1658. 4.

Pharmacopoea DANICA, a Collegio Hafniensi conscripta, Hafniae 1772. 8.

Pharmacopoea HELVETICA, pr. 2. Basil. 1771. fol.

Pharmacopoea LEIDENSIS, Lugd. Batav. editio tertia, 1751. 8.

Dispositorium vniuersale, a meritissimo Dn. Dan. Wilh. Triller Med. Prof. primar. Wittenbergenfi, Concinnatum, Francof. ad Moen. 1764. tom. 2. 4.

APPENDIX II.

AUTORUM ET LIBRORUM SUPRA OMISSORUM.

PETRUS BONUS, Margarita novella, seu introductio in artem chemicam, Urfell. 1602. 8.

FRANCISC. BERTOLDUS, Encyclopaedia hermetico-dogmatica, 1619.

P. THIBAUT, Cours de Chymie, a Paris 1667. 8.
Thy art of chymistry, Lond. 1668. 8.

NIC. DE FEBURE, Pharmacop. Reg. traité de la chymie idiom. Germ. sub tit. Chymisches Kleinod, Nürnberg. 1672. und chymischer Handleiter, ibid. 1676. 8.

DAVID VAN DER BECKE, Barnerus castigatus, Hamb. 1675.

CAROL. LUDOV. MAETS, Chymiae rationalis prodromus, Lugd. Bat. 1684. 8.

LE MORT, Chymiae vera nobilitas et utilitas, Lugd. Bat. 1696. 8. compendium chemicum, ibid. 1682.

ANDR. PETERMANN, Chymia, Lips. 1708.

M. SENAC, Nouveau cours de Chymie suivant les principes de Newton et de Stahl, à Paris 1723. 12.

VALENTINUS KREUTERMANN, wohlerfahrner Chymist, Leipz. 1729. 8.

JAM. MILLER, New course of Chymistry, Lond. 1751. 8.

